

บทที่ 4

ผลการวิจัยและอภิปรายผล 1

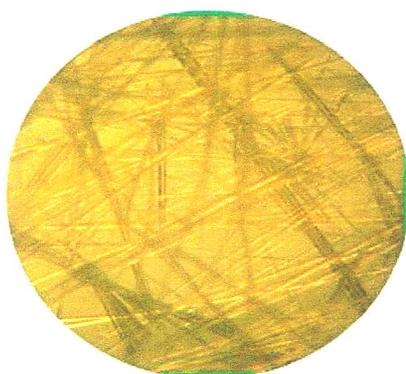
(RESEARCH RESULTS AND DISCUSSION 1)

*****

เนื้อหาที่นำมารายงานในบทนี้ เฉพาะสารประกอบ 1-3 เท่านั้น (เนื่องจากว่ามีเนื้อหามาก) ซึ่งเนื้อหาเกี่ยวข้องกับผลการสังเคราะห์ สมบัติต่าง ๆ ทางกายภาพและสมบัติต่าง ๆ ทางเคมี การวิเคราะห์สารตั้งต้น และสารที่สังเคราะห์ได้ด้วยเครื่องมือต่าง ๆ และการทดสอบฤทธิ์ต้านจุลชีพ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 สารประกอบ 1 หรือ 3,5-ไดไนโตรเบนโซอิก (3,5 - dinitrobenzoic acid, (DNBA))

4.1.1 ลักษณะทางกายภาพของสารประกอบ 1

ภาพที่ 4.1 ผลึกสารประกอบ 1 หรือ DNBA

สารประกอบ 1 ใช้เป็นสารตั้งต้นเพื่อให้ทำหน้าที่เป็นลิแกนด์ในการสังเคราะห์สารประกอบเชิงซ้อน สำหรับการวิจัยนี้ ดังนั้นเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ตรง เชื่อถือได้ เพื่อประโยชน์ในการสังเคราะห์และวิเคราะห์สารในลำดับต่อไป จึงตกผลึกสารประกอบ 1 ใหม่ โดยการใช้ กรด 3,5-ไดไนโตรเบนโซอิก ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า DNBA ละลายด้วยเอทานอล ดังอธิบายไว้ในบทการทดลองจนเกิดเป็นผลึกแผ่นบาง ๆ (plate) สีเหลืองอ่อนใส ดังภาพที่ 4.1 ซึ่งแตกต่างจากงานวิจัยของ P. Prince *et. al*, 1991 ที่รายงานว่า สารประกอบใส ไม่มีสี มีลักษณะรูปร่าง (block)

ทดสอบหาจุดหลอมเหลวของสารประกอบ 1 จำนวน 2-3 ครั้ง (เพื่อหาความเชื่อมั่นของข้อมูล) พบว่า สารประกอบ 1 มีจุดหลอมเหลวที่ 207 °C ซึ่งอยู่ในช่วงที่มีรายงานคือ 205 °C - 207 °C มาก่อนหน้านี้แล้ว (M. Karabacak *et. al*, 2012)

ตารางที่ 4.1 จุดหลอมเหลวของสารอินทรีย์บางชนิด

สาร	จุดหลอมเหลว (°C)
water	0
benzoic acid	122
benzamide	128
salicylic acid	157
3,5-dinitrobenzoic acid	205
<i>p</i> -nitrobenzoic acid	239

คัดแปลงมาจาก : http://www.chemistry.sc.chula.ac.th/course_info/2302275/chapter4.pdf

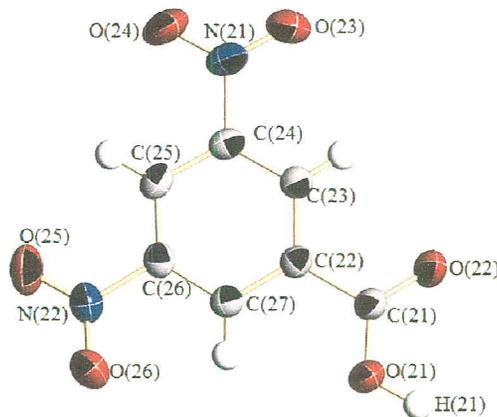
ทดสอบการละลายของสารประกอบ 1 กับสารละลายอินทรีย์และอนินทรีย์ดังแสดงในตารางที่ 4.2 ซึ่งสารละลายนั้นมีขี้้วมาก มีขี้้วน้อยและไม่มีขี้้วแตกต่างกันไป ผลปรากฏว่าสารประกอบ 1 สามารถละลายได้ดีมากในตัวทำละลายที่เป็น เอทานอล เมทานอลและไดเมทิลซัลฟอกไซด์ ซึ่งเหมือนกับรายวิจัยอื่น ๆ (A. Parkin *et. al*, 2007) ซึ่งแสดงว่าละลายได้ดีในสารละลายที่มีขี้้ว

ตารางที่ 4.2 ความสามารถในการละลายของสารประกอบ 1 ในตัวทำละลายชนิดต่าง ๆ

ตัวทำละลาย	สาร
น้ำ	ไม่ละลาย
เฮกเซน	ไม่ละลาย
อะซิโตน	ไม่ละลาย
เอทานอล	ละลาย
เมทานอล	ละลาย
คลอโรฟอร์ม	ไม่ละลาย
ไดเมทิลซัลฟอกไซด์	ละลาย

4.1.2 โครงสร้างผลึกของสารประกอบ 1

วิเคราะห์ผลึกเดี่ยวของสารประกอบ 1 โดยใช้เทคนิคการเลี้ยวเบนของรังสีเอกซ์บนผลึกเดี่ยว เพื่อหาโครงสร้างและข้อมูลผลึก พบว่าสารประกอบ 1 มีสูตรโครงสร้างคือ $C_7H_4N_2O_6$ หรือ $C_6H_3(NO_2)_2COOH$ หรือ กรด 3,5-ไดไนโตรเบนโซอิก ดังแสดงในภาพที่ 4.2

ภาพที่ 4.2 โครงสร้างโมเลกุลของสารประกอบ 1 โดยแสดงตำแหน่งอะตอม

สารประกอบ 1 มีระบบผลึกมอนอคลินิก มีเซลล์พารามิเตอร์ คือ $a = 21.059(3) \text{ \AA}$, $b = 8.7368(13) \text{ \AA}$, $c = 9.7553(14) \text{ \AA}$, $\beta = 111.013(9)^\circ$ มีหมู่ปริภูมิ คือ $C2/c$ ค่าความความเชื่อมั่นของข้อมูล (R -factor) คือ 96.5 % ($R_1 = 0.0359$) โดยมีข้อมูลผลึก (บางส่วน) แสดงในตารางที่ 4.2 และภาคผนวก 2.1

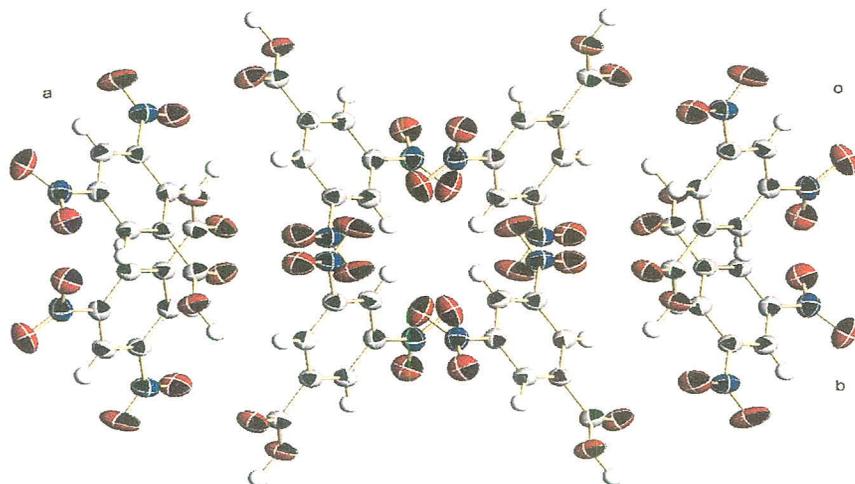
ถึงแม้สารประกอบ 1 มีระบบผลึกมอนอคลินิก แต่หมู่ปริภูมิของสารประกอบ 1 แตกต่างจากงานวิจัยของ P. Prince *et. al*, 1991 ที่รายงานว่ามีหมู่ปริภูมิ $P2_1/c$ และค่า R-factor ซึ่งดีกว่างานวิจัยอื่น ๆ ที่เคยรายงานมาแล้ว

การวิเคราะห์จากลักษณะกายภาพ อาทิ สี รูปร่างของผลึก มีภาวะพหุสัณฐานกับที่เคยมีการค้นพบแล้ว คือ $C2/c$ เช่นกัน ภาวะภาวะพหุสัณฐาน หรือพอลิมอร์ฟนี้ เกิดคล้าย ๆ กับอนุพันธ์ของเบนโซอิกอื่น ๆ อาทิ 4-dimethylaminobenzoic acid dimer (4-DABA) ที่รายงานโดย A. Parkin *et. al*, 2007 และงานวิจัยอื่น ๆ (K.K.Arora *et.al*, 2004 และ A. Ranganathan *et.al*, 1998)

ตารางที่ 4.3 ข้อมูลทางผลึกของสารประกอบ 1

พารามิเตอร์	ข้อมูล
Identification code	สารประกอบ 1
Empirical formula	$C_7 H_4 N_2 O_6$
Formula weight	212.12
Crystal system	Monoclinic
Space group	$C2/c$
Unit cell dimensions	$a = 21.059(3)\text{\AA}$ $b = 8.7368(13)\text{\AA}$ $c = 9.7553(14)\text{\AA}$ $\alpha = \gamma = 90^\circ$ $\beta = 111.013(9)^\circ$
Volume	$1675.5(4)\text{\AA}^3$
Z	8
Density (calculated)	1.682 Mg/m^3
Crystal size	$0.44 \times 0.32 \times 0.26\text{ mm}^3$
Goodness-of-fit on F^2	1.058
Final R indices [$I > 2\sigma(I)$]	$R1 = 0.0359$, $wR2 = 0.1005$
R indices (all data)	$R1 = 0.0425$, $wR2 = 0.1060$

ข้อมูลผลึกแสดงเห็นว่าการอัดแน่นของโมเลกุลในหนึ่งหน่วยเซลล์ หรือที่เรียกกันติดปากว่า Crystal packing นั้นพบว่าสารประกอบ 1 นั้นมีจำนวนโมเลกุลเท่ากับ 8 ในหนึ่งหน่วยเซลล์ ดังแสดงในภาพที่ 4.3

ภาพที่ 4.3 การอัดแน่นของ โมเลกุลในหนึ่งหน่วยเซลล์ของสารประกอบ 1

จากข้อมูลความยาวพันธะและมุมพันธะ ดังแสดงในตารางที่ 4.4 และข้อมูลฉบับเต็มแสดงในภาคผนวก 2.1 พบว่าสารประกอบ 1 มีความยาวพันธะและมุมพันธะปกติ และใกล้เคียงกับงานของ P. Prince *et. al*, 1991; A. Parkin *et. al*, 2007; K.K. Arora *et. al*, 2004; A. Ranganathan and V. R. Pedireddi, 1998)

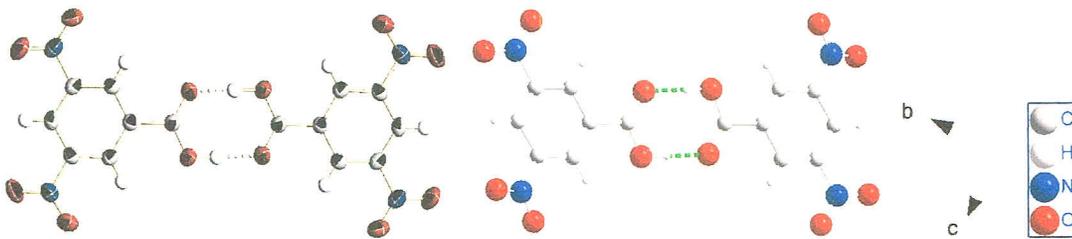
ตารางที่ 4.4 ความยาวพันธะ [Å] และมุมพันธะ [°] ของสารประกอบ 1

พารามิเตอร์	ความยาวพันธะ [Å]	พารามิเตอร์	มุมพันธะ [°]
O(21)-C(21)	1.2838(16)	O(24)-N(21)-O(23)	124.20(12)
O(21)-H(21)	1.02(3)	O(24)-N(21)-C(24)	117.52(12)
O(22)-C(21)	1.2372(16)	O(23)-N(21)-C(24)	118.27(12)
O(23)-N(21)	1.2178(17)	O(26)-N(22)-O(25)	124.72(12)
O(24)-N(21)	1.2143(17)	O(26)-N(22)-C(26)	117.55(11)
O(25)-N(22)	1.2196(16)	O(25)-N(22)-C(26)	117.73(12)
O(26)-N(22)	1.2166(16)	O(22)-C(21)-O(21)	124.92(12)

ความยาวพันธะระหว่างคาร์บอนกับออกซิเจนของหมู่คาร์บอกซิลิกมีอยู่ระหว่าง 1.2372(16)-1.2838(16) Å โดยที่ความยาวพันธะระหว่าง O(22)-C(21) เท่ากับ 1.2372(16) Å ซึ่งสั้นกว่า ความยาวพันธะ

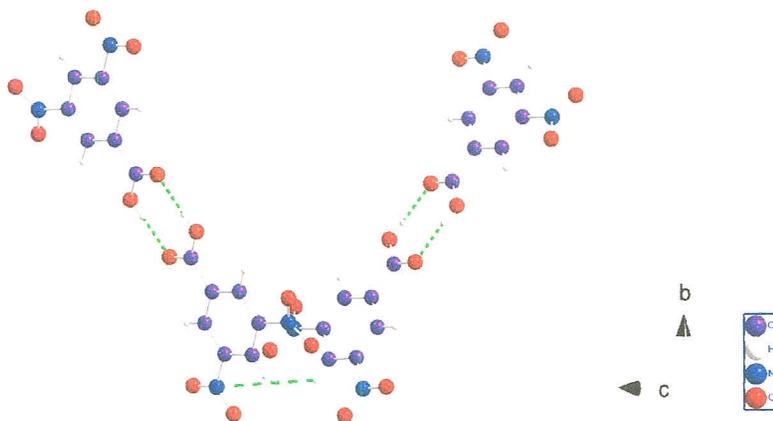
ระหว่าง O(21)-C(21) ที่เท่ากับ 1.2838(16) Å นั้น เพราะแสดงถึงความยาวพันธะของพันธะคู่ และพันธะเดี่ยวตามลำดับ

แต่มีสิ่งที่น่าสนใจอีกอย่างคือความยาวพันธะ O-H ซึ่งค่อนข้างยาวกว่าปกติ (0.98 Å) คือ 1.02(3) Å ซึ่งสอดคล้องว่ามีอันตรกิริยา หรือพันธะอ่อน ๆ (Weak interaction) ระหว่างโมเลกุล 2 โมเลกุล ที่อยู่ใกล้กัน (ดังแสดงในภาพที่ 4.4) การเกิดอันตรกิริยาแบบนี้เรียกว่า อันตรกิริยาระหว่างโมเลกุล (Intermolecular interaction) ทำให้เกิดไดเมอร์ (Dimer) ซึ่งมีความยาวของอันตรกิริยา CO(21)-H(21) ... O(22) เท่ากับ 2.636 Å ซึ่งมีความยาวใกล้เคียงกับงานวิจัยของ (A. Parkin *et. al*, 2007; K.K. Arora *et. al*, 2005 และ A. Ranganathan *et. al*, 1998) ความยาวพันธะ O-H ซึ่งค่อนข้างยาวกว่าปกตินี้พบว่าไม่มีการบิดเบี้ยว (หรือที่เรียกว่า Disordered) ของอะตอมไฮโดรเจน เหมือนกับที่เคยรายงานไว้ (A. Parkin *et. al*, 2007)

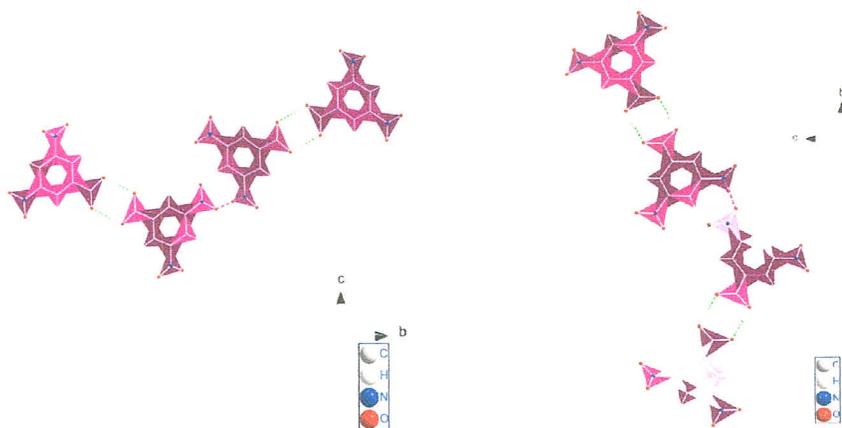

ภาพที่ 4.4 โครงสร้างผลึกแบบไดเมอร์ ซึ่งเป็นการสร้างพันธะระหว่าง O กับ H

นอกจากอันตรกิริยา C(O)-H...O ระหว่าง 2 โมเลกุล ที่อยู่ใกล้กันแล้วยังมีอันตรกิริยาระหว่าง C(O)-H...N เท่ากับ 4.407 Å รายละเอียดดังภาพที่ 4.5 และ 4.6 และตารางที่ 4.4 ซึ่งอันตรกิริยาเหล่านี้เพิ่มความเสถียรให้กับผลึกสารประกอบ 1 ซึ่งแตกต่างงานของ A. Parkin *et. al*, 2007 ทั้งนี้ น่าจะมาจากความบริสุทธิ์ของผลึก ที่สอดคล้องกับค่าความแม่นยำที่มากกว่านั่นเอง

ภาพที่ 4.5 อันตรกิริยาของสารประกอบ 1 ตามแนวระนาบ ac

ภาพที่ 4.6 อันตรกิริยาและระนาบของวงเบนซีนของสารประกอบ 1 ตามแนวระนาบ bc

ความยาวพันธะและมุมพันธะของวงแหวนเบนซีนปกติ โดยมีความยาวพันธะเฉลี่ยประมาณ 1.39 Å มีมุมพันธะระหว่างวงภายในเบนซีนอยู่โดยเฉลี่ยประมาณ 119° จึงทำให้ระนาบวงเบนซีนของสารประกอบปกติ ดังปรากฏในภาพที่ 4.6

ตารางที่ 4.5 ความยาวพันธะ [Å] และมุมพันธะ [$^\circ$] และอันตรกิริยาของสารประกอบ 1

D-H	d(D-H)	d(H..A)	$\angle$ DHA	d(D..A)	A
O21-H21	1.019	1.617	177.87	2.636	O22 [$-x+1/2, -y+3/2, -z+2$]
C25-H25	0.929	3.778	177.87	4.707 (ตรง 4.404 Å)	N21 [$1/2 +x, -0.5+y, -z$]

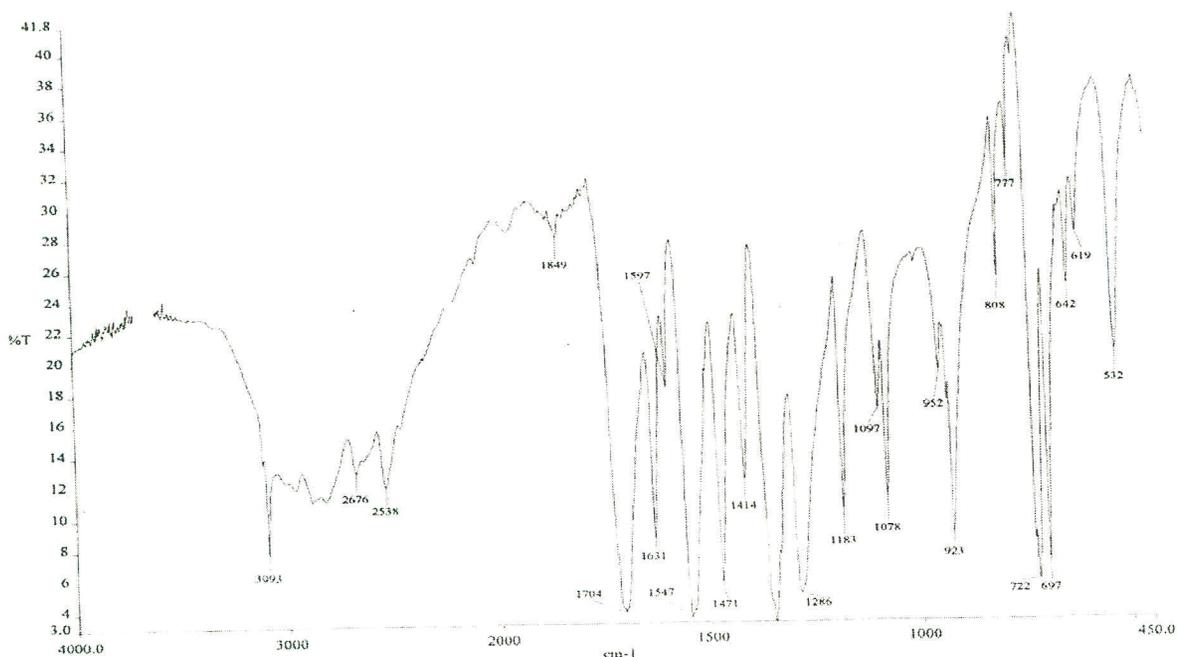
หมายเหตุ D = donor atom H = hydrogen atom d = ระยะทาง A = acceptor atom

สำหรับความยาวพันธะและมุมพันธะของหมู่ไนโตรนั้น อยู่ในช่วง 1.2178(17) Å -1.2196(16) Å และมุมพันธะอยู่ระหว่าง $117.73(12)^\circ$ - $124.72(12)^\circ$ ซึ่งเชื่อว่าปกติ แสดงว่าพันธะระหว่างไนโตรเจนกับออกซิเจน เป็นพันธะไม่ประจำที่ (Delocalized bond) และมีมุมพันธะ O-N-O เท่ากับ 124.20°

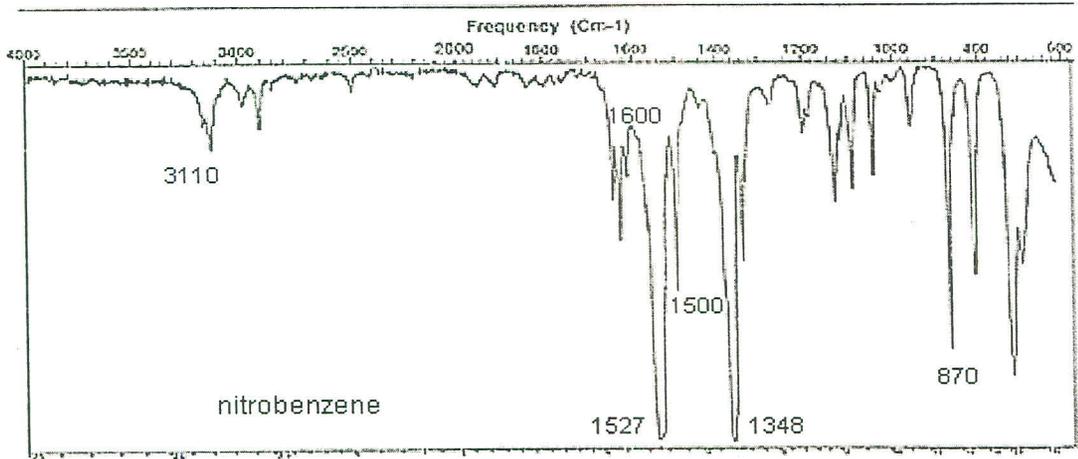
4.1.3 สเปกตรัมอินฟราเรดของสารประกอบ 1

ผลจากสเปกตรัมอินฟราเรด แสดงสัญญาณหมู่ฟังก์ชันของสารประกอบนี้ โดยใช้ด้วยเครื่องอินฟราเรดสเปกโทรโฟโตมิเตอร์ ในการวัด ได้สเปกตรัมแสดงในภาพที่ 4.7 ที่พบว่าสารประกอบ 1 หรือ DNBA จะมีหมู่ฟังก์ชันหลัก ๆ คือ หมู่คาร์บอกซิลิก (-COOH) ไนโตร(-NO₂) และวงแหวนเบนซีน หรือวงแอโรแมติก (Ar) ซึ่งสเปกตรัมเหมือนกับการทดลองที่มีรายงานมาก่อนแล้วโดย I.M. Khan *et. al*, 2010 และใกล้เคียงของสารประกอบไนโตรเบนซีน ดังภาพที่ 4.8

สัญญาณของวงแอโรแมติก ประกอบด้วยสัญญาณการยืดของ C=C C-C และ C-H โดยที่เลขคลื่น 3097 cm^{-1} ซึ่งเป็นสัญญาณ C-H ของแอโรแมติก และเลขคลื่น 1631 cm^{-1} เป็นสัญญาณการยืดของ C=C ของแอโรแมติก (C=C_{Ar} stretching) และเลขคลื่น 722 cm^{-1} เป็นสัญญาณการงอของ C-H นอกกระนาบ (M. Karabacak และ M. Kurt, 2009) ดังแสดงในตารางที่ 4.6

ภาพที่ 4.7 สเปกตรัมอินฟราเรดของสารประกอบ 1

ภาพที่ 4.8 สเปกตรัมอินฟราเรดของไนโตรเบนซีน

ตารางที่ 4.6 สเปกตรัมอินฟราเรดของสารประกอบ 1 และที่เกี่ยวข้อง

1	Nitrobenzene	Frequency, cm^{-1}	Bond	Functional group
		3640–3610 (s, sh)	O–H stretch, free hydroxyl	alcohol, phenol
		3300–2500 (m)	O–H stretch	carboxylic acid
3093(s)	3110(s)	3100–3000 (s)	C–H stretch	aromatic
	3078			
1704(s)		1760–1665 (s)	C=O stretch	carboxylic acid
1631(m)	1600(m)	1600–1585 (m)	C=C stretch (in-ring)	aromatic
1547(s)	1527(s)	1550–1475 (s)	N–O asymmetric stretch	nitro compound
1471 (m)	1500 (m)	1500–1400 (m)	C–C stretch (in-ring)	aromatic
1348(m)	1348(m)	1360–1290 (m)	N–O symmetric stretch	nitro compound
		1335–1250 (s)	C–N stretch	aromatic amines
1286(s)		1220–1310 (s)	C–O stretch	carboxylic acid
923 (m)		950–910 (m)	O–H bend	carboxylic acid
697 (s)	870(s)	900–675 (s)	C–H "oop"	aromatic
722 (m)		725–720 (m)	C–H rock	alkanes

หมายเหตุ br= broad ; m=medium; s=strong; sh=shoulder; w=weak; v=stretching, δ =bending

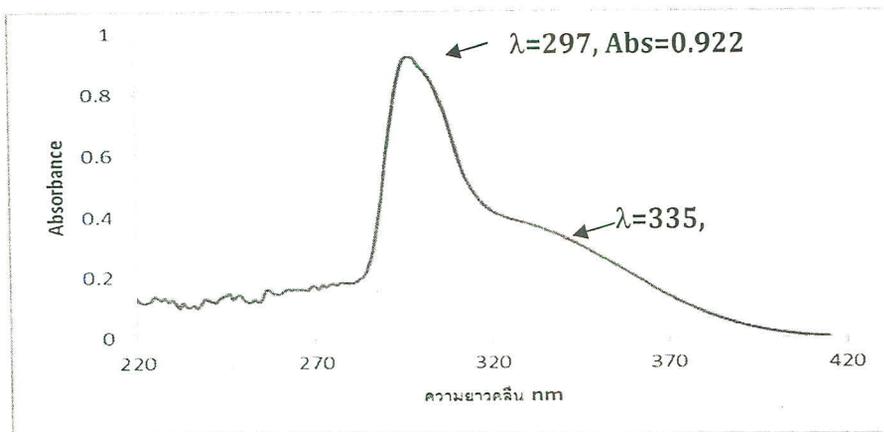
จากสเปกตรัมยืนยันองค์ประกอบของหมู่คาร์บอกซิลิก ที่เลขคลื่น 3093 cm^{-1} เป็นสัญญาณการยืดของ O-H ของหมู่คาร์บอกซิลิก (COOH) สอดคล้องกับหมู่ไฮดรอกซีของกรดที่เลขคลื่นปกติอยู่ที่

3300 cm^{-1} -2500 cm^{-1} (R.M. Silverstein *et. al*, 1981) ที่เลขคลื่น 1704 cm^{-1} เป็นสัญญาณการยืดของ C=O ซึ่งเลขคลื่นที่ลดลงกว่าของหมู่คาร์บอกซีปกติ ที่ 1702 cm^{-1} และการหดของ C-O ที่ เลขคลื่น 1286 cm^{-1} ทั้งนี้เพราะอิเล็คตรอนถูกดึงเพื่อก่อให้เกิดพันธะไฮโดรเจนเกิดเป็นสารประกอบไดเมอร์ (Dimer molecule) ซึ่งสอดคล้องกับผลการทดลองของการเลี้ยวเบนของรังสีเอ็กซ์ที่มีพันธะ O-H ที่ยาวกว่าปกติและมีอันตรกิริยาและสอดคล้องกับพื้นที่บริเวณเลขคลื่นที่ 3300 cm^{-1} -2500 cm^{-1} ที่กว้าง (ภาพที่ 4.7)

วิจิตร รัตนพานิช, 2528 และนิพนธ์และคณิตา ตังคณานุรักษ์, 2547 ระบุว่า สัญญาณของหมู่ไนโตรซึ่งโดยปกติจะปรากฏสัญญาณเข้ม 2 ย่าน คือ 1515-1560 cm^{-1} และ 1345-1385 cm^{-1} ซึ่งเป็นสัญญาณการยืดแบบอสมมาตร (Asymmetrical stretching) และสมมาตร (Symmetrical stretching) ตามลำดับ สำหรับงานวิจัยนี้จะปรากฏที่ 1547 cm^{-1} และ 1348 cm^{-1} และใกล้เคียงหมู่ไนโตรของสารประกอบไนโตรเบนซีน (1527 cm^{-1} และ 1348 cm^{-1}) และสอดคล้องกับรายงานของ R.M. Silverstein *et. al*, 1981

4.1.4 สเปกตรัมอัลตราไวโอเล็ต-วิสิเบิลของสารประกอบ 1

ภาพที่ 4.9 จากการดูดกลืนแสง UV-Vis พบสเปกตรัมยืนยันว่ามีการดูดกลืนแสงที่ความยาวคลื่นสูงสุดจำนวน 2 ความยาวคลื่น คือความยาวคลื่นที่ 297 nm มีค่าแอมซอร์เบนซ์ เท่ากับ 0.922 และความยาวคลื่นที่ 335 nm มีค่าแอมซอร์เบนซ์ เท่ากับ 0.335 ดังที่แสดงไว้ในตารางที่ 4.7

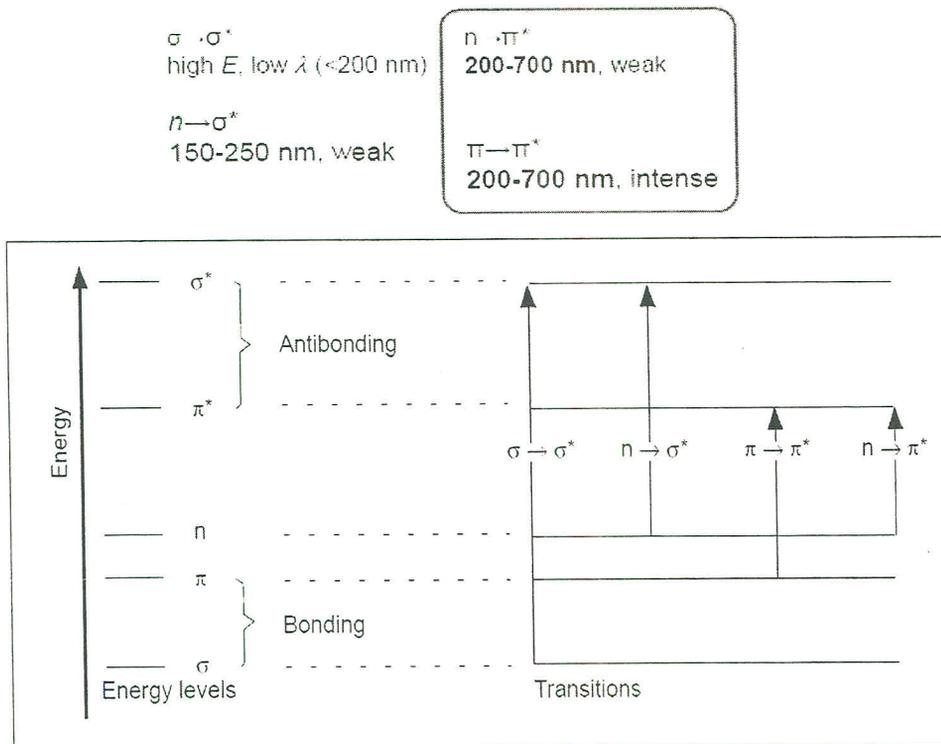

ภาพที่ 4.9 สเปกตรัมการดูดกลืนแสงของสารประกอบ 1

ตารางที่ 4.7 ค่าการดูดกลืนแสงของสารประกอบ 1

สารประกอบ	ค่าความยาวคลื่น (nm)	แอมพลิจูดเบนซ์	การแทนสี
1	297	0.92	π - π^*
	335	0.33	n - π^*

อาศัยไดอะแกรมของการแทนสีของสารประกอบอินทรีย์ดังภาพที่ 4.10 พบว่าสัญญาณการดูดกลืนที่ 297 nm เข้มกว่าที่ 335 nm แสดงว่าที่ 297 nm เป็นการแทนสีของ π - π^* ของ C=C ของวงแหวนแอโรแมติก ส่วนที่ 335 nm เป็นเป็นการแทนสีของ n - π^* ของอิเล็กตรอนคู่อิสระของออกซิเจน ของหมู่คาร์บอกซิลิก (RC(=O)O) (A. Saeed, 2006) เมื่อเปรียบเทียบกับสารประกอบกรดเบนโซอิก จะปรากฏสัญญาณแรกที่ 250 nm และสัญญาณที่สองที่ 273 nm (S. Kumar, 2006) ปรากฏว่าสัญญาณของสารประกอบ 1 มีความยาวคลื่นสูงสุดที่สูงกว่า น่าจะมาจากอิทธิพลของหมู่ไนโตร

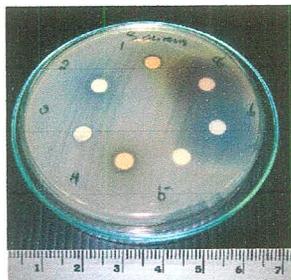

ภาพที่ 4.10 ไดอะแกรมการแทนสีของสารอินทรีย์

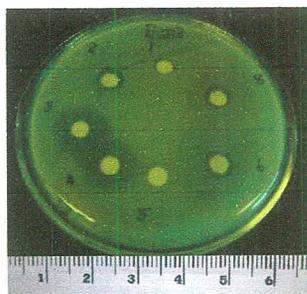
4.1.5 การศึกษาฤทธิ์การยับยั้งการเจริญของจุลินทรีย์ของสารประกอบ 1

(1) การศึกษาฤทธิ์ในการยับยั้งการเจริญของจุลินทรีย์

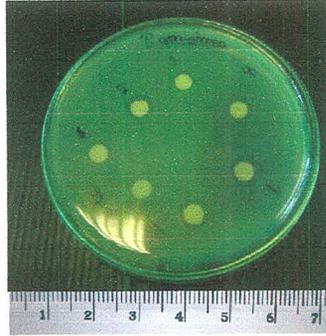
ศึกษาฤทธิ์ในการยับยั้งการเจริญของจุลินทรีย์ของ สารประกอบ 1 ตามภาพที่ 4.11-4.15 คือ หมายเลข 1 ด้วย Disc diffusion techniques โดยใช้จุลินทรีย์ทั้งหมด 5 ชนิด คือ *S. aureus* *E. coli* *P. aeruginosa* *C. albicans* และ *A. niger* ดังภาพภาพที่ 4.11-4.15 ตามลำดับ โดยมีมาตรฐานคือ เจนตามัยซิน (Gen.) สำหรับทดสอบจุลินทรีย์ทุกชนิดยกเว้น *C. albicans* และ *A. niger* ที่ใช้ยามาตรฐานแอมฟอ์เทอร์ซิซินบี (Am.) และจากการทดสอบหาความเข้มข้นที่เหมาะสมเพื่อทดสอบ ปรากฏว่าได้ความเข้มข้นที่เหมาะสมของสารประกอบ คือ 25 mg/ml จากภาพพบว่ามิวงไสของเชื้อต่าง ๆ ไม่เท่ากัน โดยวงไสของ *S.aureus* เท่ากับ 7.3 mm เมื่อเปรียบเทียบกับยามาตรฐานเจนตามัยซินที่มีวงไสเท่ากับ 20.3 mm (Std. Gen.20.3 mm) 7.3 mm ของเชื้อ *E.coli* (Std. Gen. 20.3 mm) 8.6 mm ของเชื้อ *P.aeruginosa* (Std. Gen. 22.0 mm) และ 8.3 mm ของเชื้อ *C.albicans* (Std. Am. 17.0 mm) ดังตารางที่ 4.8 และอ่านผลความไวของการยับยั้งแสดงดังตารางที่ 4.9

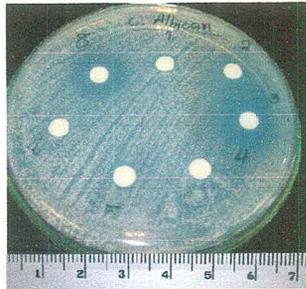
ภาพที่ 4.11 การยับยั้งการเติบโตของเชื้อ *S. aureus* ของสารประกอบ 1 (หมายเลข 1)

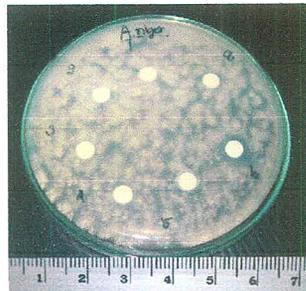
ภาพที่ 4.12 การยับยั้งการเติบโตของเชื้อ *E. coli* ของสารประกอบ 1 (หมายเลข 1)

ภาพที่ 4.13 การยับยั้งการเติบโตของเชื้อ *P. aeruginosa* ของสารประกอบ 1 (หมายเลข 1)

ภาพที่ 4.14 การยับยั้งการเติบโตของเชื้อ *C. albicans* ของสารประกอบ 1 (หมายเลข 1)

ภาพที่ 4.15 ผลการยับยั้งการเติบโตของเชื้อ *A. niger* ของสารประกอบ 1 (หมายเลข 1)

ศึกษาฤทธิ์ของสารประกอบ 1 ที่ได้ เปรียบเทียบกับสารมาตรฐานคือ ยาเจนตามันซิน และ แอม โฟเทอร์ซิซินบี พบว่า

ประสิทธิภาพของสารประกอบ 1 ในการยับยั้งเชื้อ *S.aureus* สามารถยับยั้งการเจริญของเชื้อ ที่ระดับความเข้มข้น 25 mg/ml เมื่อวัดเส้นผ่านศูนย์กลางของวงใสที่มีการยับยั้งเชื้อ พบว่ามีขนาดเท่ากับ 10.3 mm โดยมีประสิทธิภาพเทียบกับยาปฏิชีวนะเจนตามันซิน เท่ากับ 50.7 %

ประสิทธิภาพของสารประกอบ 1 ในการยับยั้งเชื้อ *E.coli* สามารถยับยั้งการเจริญของเชื้อ ที่ระดับความเข้มข้น 25 mg/ml เท่ากับ 50.7 % ซึ่งมีประสิทธิภาพเท่ากับที่ยับยั้ง เชื้อ *S.aureus*

Antimicrobial of Copper Compounds with Salicylate and Benzate

ประสิทธิภาพของสารประกอบ 1 ในการยับยั้งเชื้อ *P. aeruginosa* สามารถยับยั้งการเจริญของเชื้อที่ระดับความเข้มข้น 25 mg/ml เมื่อวัดเส้นผ่านศูนย์กลางของวงใสที่มีการยับยั้งเชื้อ พบว่ามีขนาดเท่ากับ 11.6 mm โดยมีประสิทธิภาพเทียบกับยาปฏิชีวนะเจนตามัยซินเท่ากับ 52.7 %

ประสิทธิภาพของสารประกอบ 1 ในการยับยั้งเชื้อ *C. albicans* สามารถยับยั้งการเจริญของเชื้อที่ระดับความเข้มข้น 25 mg/ml เมื่อวัดเส้นผ่านศูนย์กลางของวงใสที่มีการยับยั้งเชื้อ พบว่ามีขนาดเท่ากับ 11.3 mm โดยมีประสิทธิภาพเทียบกับยาปฏิชีวนะแอมโฟเทอริซินบี เท่ากับ 66.5 %

ประสิทธิภาพของสารประกอบ 1 ไม่สามารถยับยั้งเชื้อ *A. niger* ได้

ตารางที่ 4.8 ฤทธิ์การยับยั้งการเจริญของจุลินทรีย์ของสารประกอบ 1

ที่	เชื้อที่ใช้ในการศึกษาการยับยั้ง	1	ยามาตรฐาน(วงใส)
1	<i>S. aureus</i>	10.3 mm	Gen. (20.3 mm)
2	<i>E. coli</i>	10.3 mm	Gen. (20.3 mm)
3	<i>P. aeruginosa</i>	11.6 mm	Gen. (22.0 mm)
4	<i>C. albicans</i>	11.3 mm	Am. (17.0 mm)
5	<i>A. niger</i>	-	Am. (15.0 mm)

โดยอาศัยผลการยับยั้งเชื้อโดยการวัดจากวงใสเทียบกับค่ามาตรฐาน ได้กำหนดค่าวงใสสอดคล้องกับการออกฤทธิ์ โดยกำหนดให้ค่าวงใสน้อยกว่า 5 mm สารประกอบนั้นจะไม่มีฤทธิ์ ถ้าวงใสอยู่ระหว่าง 6-10 mm 11-14 mm และตั้งแต่ 15 mm ขึ้นไป สารประกอบสามารถยับยั้งเชื้ออย่างอ่อน มีฤทธิ์ปานกลาง และมีฤทธิ์ต้านจุลชีพสูงสุดตามลำดับ (A.H. Manikshete, 2011) และเมื่อผนวกกับเปอร์เซ็นต์ประสิทธิภาพแล้วพอสรุปผลได้ดังนี้

สารประกอบ 1 มีประสิทธิภาพที่สามารถยับยั้งเชื้อได้แตกต่างกัน และมีความไวในการยับยั้งเชื้อต่างกันด้วย ดังแสดงไว้ในตารางที่ 4.8 โดยที่สารประกอบ 1 มีประสิทธิภาพในการยับยั้งเชื้อได้ปานกลาง ยกเว้นเชื้อรา *A. niger* ที่ไม่มีความสามารถยับยั้งเชื้อได้ แต่สามารถยับยั้งเชื้อ *C. albicans* ได้ค่อนข้างดี (ตารางที่ 4.9) ซึ่งสารประกอบ 1 มีประสิทธิภาพการยับยั้งเชื้อในลักษณะปานกลางสอดคล้องกับการรายงานของ D. Kumar et. al, 2011.

ตารางที่ 4.9 ความไวของการยับยั้งการเจริญของจุลินทรีย์ของสารประกอบ 1

สารประกอบ	Conc. mg/ml	ฤทธิ์การยับยั้งของสารต่อเชื้อ				
		<i>S.aureus</i>	<i>E.Coli</i>	<i>P.aeruginosa</i>	<i>C.albicans</i>	<i>A.niger</i>
1	25	moderate	moderate	moderate	high	-

(2) การศึกษาความเข้มข้นต่ำสุดที่สามารถยับยั้งการเจริญของเชื้อ

จากผลการหาค่าบริเวณยับยั้งเชื้อซึ่งเป็นการทดสอบฤทธิ์เบื้องต้น เป็นการบอกได้เพียงคร่าวๆ ว่า สารสกัดนั้นมีฤทธิ์ต้านเชื้อแบคทีเรียได้หรือไม่ จึงมีการทดสอบหาค่าความเข้มข้นต่ำสุดที่สามารถยับยั้งเชื้อได้ของสารประกอบด้วยวิธี Broth dilution technique โดยหาความเข้มข้นของยาในระดับต่ำสุด (ในหลอดทดลอง) ที่สามารถยับยั้งการเจริญเติบโตของเชื้อแบคทีเรีย โดยการเจือจางยาให้มีความเข้มข้นต่างกัน ใส่ลงไปในการเชื้อที่กำลังเจริญเติบโตในอาหารเลี้ยงเชื้อ

สำหรับสารประกอบ 1 นั้น ส่วนใหญ่ให้ปริมาณยาต่ำสุดที่ป้องกันไม่ให้เกิดการเจริญของแบคทีเรียในการทดลองหรือค่าการยับยั้งที่ความเข้มข้น 6.5 mg/ml ดังแสดงในตาราง 4.10

ตารางที่ 4.10 ค่า MIC ของสารประกอบ 1

สารประกอบ	MIC (mg/ml)				
	<i>S.aureus</i>	<i>E.Coli</i>	<i>P.aeruginosa</i>	<i>C.albicans</i>	<i>A.niger</i>
1	6.5	6.5	6.5	6.5	6.5

4.2 สารประกอบ 2 หรือ กรดซาลิไซลิก (Salicylic acid หรือ HSaI)

4.2.1 ลักษณะทางกายภาพของสารประกอบ 2

สารประกอบ 2 คือเป็นสารตั้งต้นที่ทำหน้าที่เป็นลิแกนด์ เหมือนสารประกอบ 1 เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ตรง เชื่อถือได้ จึงทำการตกผลึกสารประกอบ 2 ใหม่เช่นกัน โดยการใช้กรดซาลิไซลิก มีคำย่อว่า HSaI ละลายด้วยเอทานอล ดังอธิบายไว้ในบทความทดลองจนเกิดเป็นผลึกใสไม่มีสี ดังภาพที่ 4.16

ภาพที่ 4.16 ผลึกสารประกอบ 2

ผลึกของสารประกอบ 2 มีลักษณะมีรูปร่างเข็ม ขาว ๆ (Needle) ใสไม่มีสี นั้นแตกต่างจากรายงานของ W. H. Brown, 2003 ที่รายงานว่าสารประกอบ 2 มีสีขาว เป็นมันวาว ซึ่งน่าสรุปได้ว่า สารประกอบ 2 จากงานวิจัยนี้ น่าจะเป็นอีกฟอร์ม หรืออีกอัญรูปหนึ่งที่แตกต่างกันที่เคยรายงานมาก่อนหน้านี้

ทดสอบหาจุดหลอมเหลวของสารประกอบ 2 จำนวน 2-3 ครั้ง เพื่อหาความเชื่อมั่นของข้อมูล พบว่า สารประกอบ 2 มีจุดหลอมเหลวที่ 159°C ซึ่งใกล้เคียงกับงานวิจัยที่ M. Karabacak *et. al*, 2012 เคยรายงานมาแล้ว และใกล้เคียงกับข้อมูลตารางที่ 4.1

ทดสอบการละลายของสารประกอบ 2 ในตัวทำละลายที่มีขั้วมาก ขั้วน้อย และไม่มีขั้วพบว่า สารประกอบ 2 เป็นผลึกไม่มีสี มีรูปร่างเล็ก ๆ สามารถละลายได้ในตัวทำละลายคลอโรฟอร์ม อะซิโตน เอทานอล เมทานอล และไดเมทิลซัลฟอกไซด์ ดังที่แสดงไว้ในตารางที่ 4.11 ซึ่งไม่แตกต่างจากสารประกอบ 1 ยกเว้นการละลายในคลอโรฟอร์ม

ตารางที่ 4.11 ความสามารถในการละลายของสารประกอบ 1 และ 2

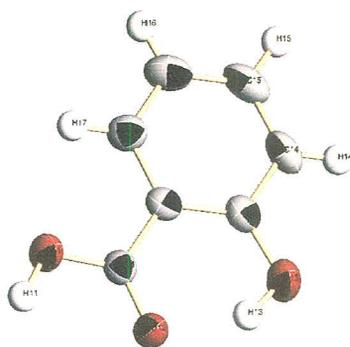
ตัวทำละลาย	สารประกอบ 1	สารประกอบ 2
น้ำ	ไม่ละลาย	ไม่ละลาย
เฮกเซน	ไม่ละลาย	ไม่ละลาย
อะซิโตน	ไม่ละลาย	ละลาย
เอทานอล	ละลาย	ละลาย
เมทานอล	ละลาย	ละลาย
คลอโรฟอร์ม	ไม่ละลาย	ละลาย
ไดเมทิลซัลโฟลไซด์	ละลาย	ละลาย

4.2.2 โครงสร้างผลึกของสารประกอบ 2

จากการศึกษาโดยใช้เทคนิคการเลี้ยวเบนของรังสีเอกซ์บนผลึกเดี่ยว พบว่า สารประกอบ 2 มีสูตรโครงสร้างคือ $C_7H_6O_3$ หรือ $C_6H_4(OH)COOH$ ซึ่งมีชื่อว่าการด 2-ไฮดรอกซีเบนโซอิก หรือ กรดซาลิไซลิก โดยมีระบบมอนอคลินิก มีหมู่ปริภูมิ P2 (1)/c และมีเซลล์พารามิเตอร์ ดังนี้ $a = 4.9067(8) \text{ \AA}$, $b = 11.218(2) \text{ \AA}$, $c = 11.537(2) \text{ \AA}$, $\beta = 90.806^\circ$ ดังแสดงในตารางที่ 4.12

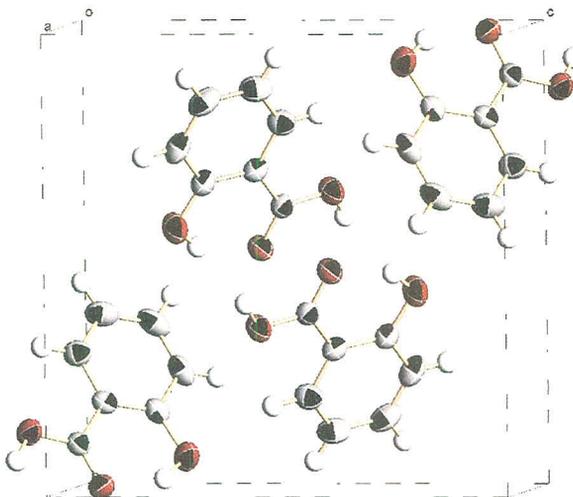
ตารางที่ 4.12 ข้อมูลทางผลึกของสารประกอบ 2

พารามิเตอร์	ข้อมูล
Identification code	สารประกอบ 2
Empirical formula	$C_7H_6O_3$
Formula weight	138.12
Crystal system	Monoclinic
Space group	$P2(1)/c$
Unit cell dimensions	$a = 4.9067(8) \text{ \AA}$ $b = 11.218(2) \text{ \AA}$ $c = 11.537(2) \text{ \AA}$ $\alpha = \gamma = 90^\circ$ $\beta = 90.806^\circ$
Volume	$635.0(2) \text{ \AA}^3$
Z	4
Density (calculated)	1.445 Mg/m^3
Crystal size	$0.56 \times 0.16 \times 0.12 \text{ mm}^3$
Final R indices [$I > 2\sigma(I)$]	$R1 = 0.0336, wR2 = 0.0866$
R indices (all data)	$R1 = 0.0476, wR2 = 0.0955$

ภาพที่ 4.17 โครงสร้างโมเลกุลของสารประกอบ 2 โดยแสดงตำแหน่งอะตอม

สารประกอบ 2 มีจำนวน โมเลกุลในหนึ่งหน่วยเซลล์เท่ากับ 4 ดังภาพที่ 4.18

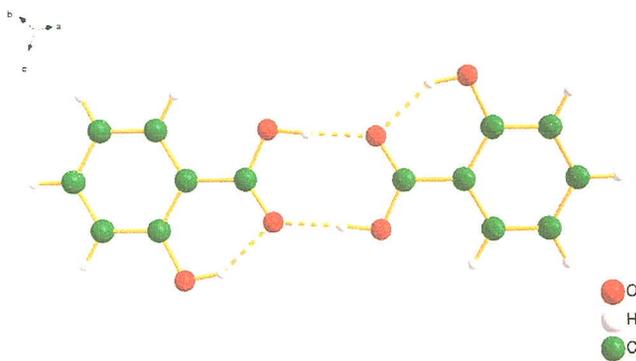
ภาพที่ 4.18 การอัดแน่นของโมเลกุลในหนึ่งหน่วยเซลล์ของสารประกอบ 2

จากข้อมูลของผลึกแสดงได้อย่างชัดเจนว่าสารประกอบ 2 เป็นอีกพอลิเมอร์หนึ่งกับที่รายงานระบบผลึก โครงสร้าง และ Crystal packing โดย M. Sundaralingam *et. al*, 1965 ซึ่งรายงานระบบผลึก คือ $P2(1)/a$ ความยาวพันธะและมุมพันธะ ดังแสดงในตารางที่ 4.13 และภาพที่ 4.17 พบว่าสารประกอบ 2 มีความยาวพันธะและมุมพันธะปกติ และใกล้เคียงกับที่เคยมีรายงานมาก่อน (A. Parkin *et. al*, 2007) (K.K. Arora *et. al*, 2005)(A. Ranganathan *et. al*, 1998) ความยาวพันธะของหมู่คาร์บอกซิลิกมีความยาวพันธะระหว่างคาร์บอนกับออกซิเจนอยู่ระหว่าง 1.2365(16)-1.3066(16) 1675.5(4) Å โดยที่ความยาวพันธะระหว่าง O(11)-C(12) เท่ากับ 1.2365(15) Å ซึ่งสั้นกว่า ความยาวพันธะระหว่าง O(11)-C(11) ที่เท่ากับ 1.3066(16) Å นั้นเพราะแสดงถึงความยาวพันธะของพันธะคู่ และพันธะเดี่ยวตามลำดับ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับสารประกอบ 1 พบว่าความยาวพันธะระหว่างคาร์บอนกับออกซิเจนยาวกว่าประมาณ 0.02 Å

ถึงแม้ว่าความยาวพันธะ O-H ของหมู่คาร์บอกซิลิกเท่ากับ 0.93 (2) Å ซึ่งใกล้เคียงกับความยาว O-H ปกติ (0.98 Å) แต่ยังมีอันตรกิริยาระหว่างโมเลกุล 2 โมเลกุล (Intermolecular interaction) ที่อยู่ใกล้กัน ดังภาพที่ 4.19 ซึ่งมีความยาวของอันตรกิริยา CO(11)-H(11) ... O(12) เท่ากับ 2.656 Å ซึ่งมีความยาวใกล้เคียงกับผลการวิจัยที่เคยรายงานมาแล้วโดย A. Parkin *et. al*, 2007 และใกล้เคียงกับสารประกอบ 1 แต่สิ่งที่พบอีกอย่างหนึ่งก็คือ นอกจากเกิดอันตรกิริยาระหว่าง 2 โมเลกุลแล้วยังมีอันตรกิริยาภายในโมเลกุล (Intramolecular interaction) ที่เกิดผ่าน O(13)-OH (13) ... O(12) เท่ากับ 2.617 Å จึงทำให้โมเลกุลของสารประกอบ 2 มีความเสถียรมากขึ้น และน่าจะส่งผลให้จุดหลอมเหลวสูงขึ้นเล็กน้อย (159°C) เมื่อเปรียบเทียบกับผลจากตารางที่ 4.1 (157 °C) และสอดคล้องกับค่า R-factor ที่ต่ำกว่าด้วย

ตารางที่ 4.13 ความยาวพันธะ [Å] และมุมพันธะ [°] ของสารประกอบ 2

พารามิเตอร์	ความยาวพันธะ [Å]	พารามิเตอร์	มุมพันธะ [°]
O(11)-C(11)	1.3066(16)	C(11)-O(11)-H(11)	109.7(11)
O(11)-H(11)	0.96(2)	C(13)-O(13)-H(13)	105.7(14)
O(12)-C(11)	1.2365(15)	O(12)-C(11)-O(11)	121.70(12)
O(13)-C(13)	1.3533(18)	O(12)-C(11)-C(12)	122.53(12)
O(13)-H(13)	0.93(2)	O(11)-C(11)-C(12)	115.77(12)
C(11)-C(12)	1.4590(18)	C(17)-C(12)-C(13)	119.11(13)
C(12)-C(17)	1.3963(19)	C(17)-C(12)-C(11)	120.70(12)
C(12)-C(13)	1.397(2)	C(13)-C(12)-C(11)	120.18(12)
C(13)-C(14)	1.394(2)	O(13)-C(13)-C(14)	117.11(14)
C(14)-C(15)	1.370(2)	O(13)-C(13)-C(12)	123.43(12)
C(14)-H(14)	0.94(2)	C(14)-C(13)-C(12)	119.45(14)
C(15)-C(16)	1.379(3)	C(15)-C(14)-C(13)	120.05(15)
C(15)-H(15)	0.983(18)	C(15)-C(14)-H(14)	121.2(11)
C(16)-C(17)	1.371(2)	C(13)-C(14)-H(14)	118.7(11)
C(16)-H(16)	0.936(18)	C(14)-C(15)-C(16)	120.98(15)
C(17)-H(17)	0.968(17)	C(14)-C(15)-H(15)	118.2(11)
		C(16)-C(15)-H(15)	120.8(11)
		C(17)-C(16)-C(15)	119.60(16)
		C(17)-C(16)-H(16)	118.5(11)
		C(15)-C(16)-H(16)	121.9(11)
		C(16)-C(17)-C(12)	120.80(15)
		C(16)-C(17)-H(17)	120.1(10)
		C(12)-C(17)-H(17)	119.1(10)

ภาพที่ 4.19 พันระไฮโดรเจนของสารประกอบ 2

ตารางที่ 4.14 ความยาวพันธะ [Å] และมุมพันธะ [°] และอันตรกิริยาของสารประกอบ 2

D-H	d(D-H)	d(H..A)	<DHA	d(D..A)	A
O11-H11	0.959	1.698	177.87	2.636	O22 [-x+1/2, -y+3/2, -z+2]
O13-H13	0.932	1.617	177.87	2.636	N22 [-x+1/2, -y+3/2, -z+2]

4.2.3 สเปกตรัมอินฟราเรดของสารประกอบ 2

ผลจากสเปกตรัมแสดงสัญญาณหมู่ฟังก์ชันของสารประกอบนี้ด้วยเครื่องอินฟราเรดสเปกโทรโฟโตมิเตอร์ พบว่าสารประกอบ 2 หรือ HSal จะมีหมู่ฟังก์ชันหลัก ๆ คือ หมู่คาร์บอกซิลิก (-COOH) ไนโตร (-NO₂) และ วงแหวนเบนซีน หรือวงแอโรแมติก (Ar) และไฮดรอกซีของวงแหวนเบนซีน ซึ่งสเปกตรัมเหมือนกับการทดลองที่มีรายงานมาก่อนแล้วโดย I.M. Khan *et. al*, 2010.

หมู่คาร์บอกซิลิกปรากฏสัญญาณการยืด O-H ที่ 3455 cm⁻¹ ซึ่งสูงกว่าสัญญาณปกติที่อยู่ระหว่าง 3350-2500 cm⁻¹ สัญญาณการยืดของ C=O และ C-O อยู่ที่ 1734 cm⁻¹ และ 1278 cm⁻¹ ตามลำดับ ซึ่งใกล้เคียงกับสารประกอบ 1

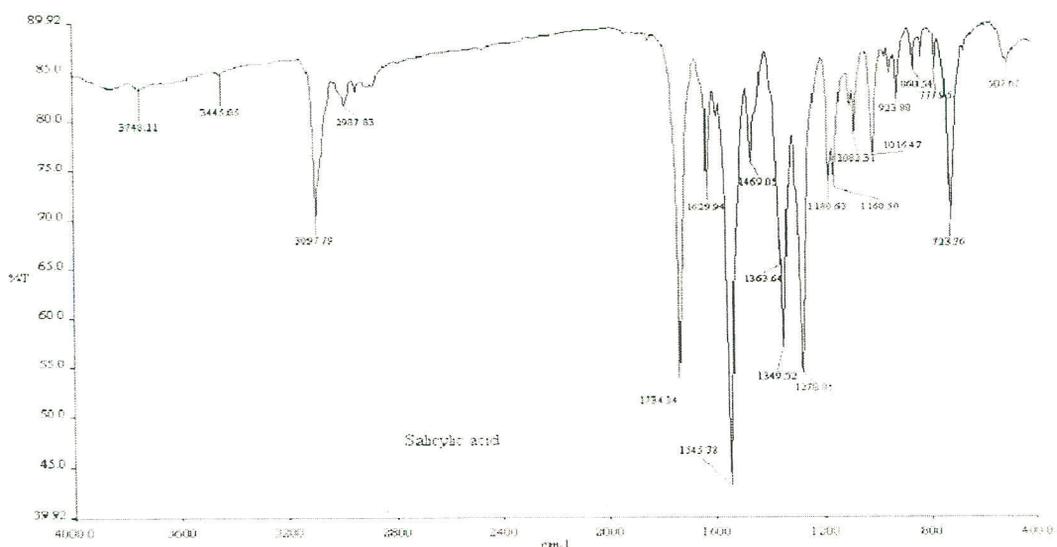
สัญญาณของวงแอโรแมติก ประกอบด้วยสัญญาณการยืดของ C=C C-C และ C-H โดยที่เลขคลื่น 3097 cm⁻¹ ซึ่งเป็นสัญญาณ C-H ของแอโรแมติก และเลขคลื่น 1629 cm⁻¹ เป็นสัญญาณของ C-C ของแอโรแมติก และเลขคลื่น 723 cm⁻¹ เป็นสัญญาณ C-H นอกวงแหวน (M. Karabacak *et. al*, 2009) โดยข้อมูลทั้งหมดแสดงดังตารางที่ 4.15

พบสัญญาณที่เลขคลื่น 3748 cm^{-1} ซึ่งเป็นสัญญาณของ O-H ของหมู่คาร์บอกซิลิก (COOH) เลขคลื่น 3748 cm^{-1} ซึ่งเป็นสัญญาณของ O-H เช่นเดียวกัน แต่เลขคลื่น 1349 cm^{-1} เป็นสัญญาณ O-H ในระนาบ เลขคลื่น 1278 cm^{-1} และเลขคลื่น 723 cm^{-1} เป็นสัญญาณการงอ C-H นอกระนาบ (M. Karabacak *et. al*, 2009) โดยข้อมูลทั้งหมดแสดงดังตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 สเปกตรัมอินฟราเรดของสารประกอบ 1 2 และที่เกี่ยวข้อง

1	2	Nitrobenzene	Frequency, cm^{-1}	Bond	Functional group
	3748(s)		3640–3610(s,sh)	O–H stretch, freehydroxyl	alcohol,phenol
	3455(m)		3300–2500 (m)	O–H stretch	carboxylic acid
3093(s)	3097(s)	3110(s),3078(m)	3100–3000 (s)	C–H stretch	aromatic
1704(s)	1734(s)		1760–1665 (s)	C=O stretch	carboxylic acid
1631(m)	1629(m)	1600(m)	1600–1585 (m)	C–C stretch (in–ring)	aromatic
1471(m)	1469(m)	1500 (m)	1500–1400 (m)	C–C stretch (in–ring)	aromatic
1286(m)	1278(m)		1320-1210 (m)	C–O stretch	carboxylic acid
923 (m)	923(m)		950–910 (m)	O–H bend	carboxylic acid
697 (s)	665 (s)	870(s)	900–675 (s)	C–H "oop"	aromatic
722 (m)	723 (m)		725–720 (m)	C–H rock	alkanes

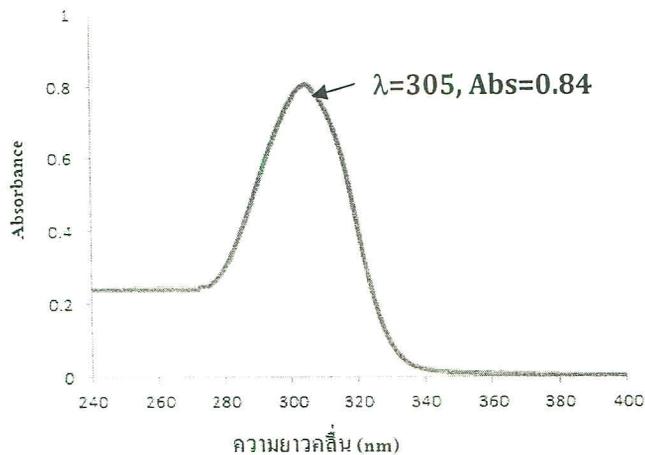
หมายเหตุ br= broad ; m=medium; s=strong; sh=shoulder; w=weak; v=stretching, δ =bending

ภาพที่ 4.20 สเปกตรัมอินฟราเรดของสารประกอบ 2

4.2.4 สเปกตรัมอัลตราไวโอเลต-วิสิเบิลของสารประกอบ 2

จากการดูดกลืนแสง UV-Vis พบสเปกตรัมยืนยันว่ามีการดูดกลืนแสงอยู่ในช่วงอัลตราไวโอเลต โดยที่ความยาวคลื่นสูงสุดเพียงความยาวคลื่นเดียวคือ 305 nm มีค่าแอมซอร์เบแนนซ์ เท่ากับ 0.804

ภาพที่ 4.21 ค่าการดูดกลืนแสงของสารประกอบ 2

อาศัยกฎการแทนที่ชั้นจากภาพที่ 4.10 ยืนยันว่าที่ 305 nm เป็นการแทนที่ชั้นของ $n-\pi^*$ ของ อิเล็กตรอนคู่อิสระของออกซิเจนของหมู่คาร์บอกซิลติกออกซิเจน ซึ่งตรงกับการรายงานของ A. Saeed, 2006 *et. al*, 2003.

ตารางที่ 4.16 ค่าการดูดกลืนแสงของสารประกอบ 2

สารประกอบ	ค่าความยาวคลื่น (nm)	แอมซอร์เบแนนซ์	การแทนที่ชั้น
2	305	0.84	$n-\pi^*$

4.2.5 การศึกษาฤทธิ์การยับยั้งการเจริญของจุลินทรีย์ของสารประกอบ 2

(1) การศึกษาฤทธิ์ในการยับยั้งการเจริญของจุลินทรีย์

ศึกษาฤทธิ์ในการยับยั้งการเจริญของจุลินทรีย์ของ สารประกอบ 1 ตามภาพที่ 4.11-4.15 คือ หมายเลข 2 ด้วย Disc diffusion techniques โดยใช้จุลินทรีย์ทั้งหมด 5 ชนิด คือ *S. aureus* (ภาพที่ 4.11) *E. coli* (ภาพที่ 4.12) *P. aeruginosa* (ภาพที่ 4.13) *C. albicans* (ภาพที่ 4.14) และ *A. niger* (ภาพที่ 4.15) ตามลำดับ โดยมีมาตรฐานคือเงินตามยซ์ิน สำหรับทดสอบจุลินทรีย์ทุกชนิดยกเว้น *C. albican* และ

A. niger ที่ใช้ยามาตรฐานแอมฟอไรเทอร์ซิซันปี และจากการทดสอบหาความเข้มข้นที่เหมาะสมเพื่อทดสอบปรากฏว่าได้ความเข้มข้นที่เหมาะสมของสารประกอบ 2 คือ 25 mg/ml

จากภาพพบว่าม้วงใสของเชื้อต่าง ๆ ไม่เท่ากันโดยวงใสของ *S.aureus* เท่ากับ 13 mm เมื่อเปรียบเทียบกับยามาตรฐานเจนตามัยซินที่มีวงใสเท่ากับ 20.3 mm (Std. Gen.20.3 mm) 8.6 mm ของเชื้อ *E.coli* (Std. Gen. 20.3 mm) 10.0 mm ของเชื้อ *P.aeruginosa* (Std. Gen. 22.0 mm) และ 9.0 mm ของเชื้อ *C.albicans* (Std. Am. 17.0 mm) และไม่สามารถวัดวงใสได้ของ *A. niger* ดูข้อมูลดังตารางที่ 4.17

ประสิทธิภาพของสารประกอบ 2 ในการยับยั้งเชื้อ *S.aureus* สามารถยับยั้งการเจริญของเชื้อ ที่ระดับความเข้มข้น 25 mg/ml เมื่อวัดเส้นผ่านศูนย์กลางของวงใสที่มีการยับยั้งเชื้อ พบว่ามีขนาดเท่ากับ 13.0 mm โดยมีประสิทธิภาพเทียบกับยาปฏิชีวนะเจนตามัยซิน เท่ากับ 64.1 %

ตารางที่ 4.17 ฤทธิ์การยับยั้งการเจริญของจุลินทรีย์ของสารประกอบ 1 และ 2

ที่	เชื้อ	1	2	ยามาตรฐาน(วงใส)
1	<i>S. aureus</i>	10.3 mm	13.0 mm	Gen. (20.3 mm)
2	<i>E. coli</i>	10.3 mm	8.6 mm	Gen. (20.3 mm)
3	<i>P. aeruginosa</i>	11.6 mm	10.0 mm	Gen. (22.0 mm)
4	<i>C. albicans</i>	11.3 mm	9.0 mm	Am. (17.0 mm)
5	<i>A. niger</i>	-	-	AM. (15.0 mm)

ประสิทธิภาพของสารประกอบ 2 ในการยับยั้งเชื้อ *E.coli* สามารถยับยั้งการเจริญของเชื้อ ที่ระดับความเข้มข้น 25 mg/ml เมื่อวัดเส้นผ่านศูนย์กลางของวงใสที่มีการยับยั้งเชื้อ พบว่ามีขนาดเท่ากับ 8.6 mm โดยมีประสิทธิภาพเทียบกับยาปฏิชีวนะเจนตามัยซิน เท่ากับ 42.4 %

ประสิทธิภาพของสารประกอบ 2 ในการยับยั้งเชื้อ *P. aeruginosa* สามารถยับยั้งการเจริญของเชื้อ ที่ระดับความเข้มข้น 25 mg/ml เมื่อวัดเส้นผ่านศูนย์กลางของวงใสที่มีการยับยั้งเชื้อ พบว่ามีขนาดเท่ากับ 10.0 mm โดยมีประสิทธิภาพเทียบกับยาปฏิชีวนะเจนตามัยซิน เท่ากับ 45.5 %

ประสิทธิภาพของสารประกอบ 2 ในการยับยั้งเชื้อ *C. albicans* สามารถยับยั้งการเจริญของเชื้อ ที่ระดับความเข้มข้น 25 mg/ml เมื่อวัดเส้นผ่านศูนย์กลางของวงใสที่มีการยับยั้งเชื้อ พบว่ามีขนาดเท่ากับ 9.0 mm โดยมีประสิทธิภาพเทียบกับยาปฏิชีวนะ แอมโฟเทอริซิน ปี เท่ากับ 52.9 %

ประสิทธิภาพของสารประกอบ 2 ไม่สามารถยับยั้งเชื้อ *A. niger* ได้

จากข้อมูลแสดงให้เห็นว่าสารประกอบ 2 สามารถยับยั้งเชื้อได้แตกต่าง และมีความไวในการยับยั้งเชื้อต่างกันด้วย ดังแสดงไว้ในตารางที่ 4.17 โดยที่สารประกอบ 2 ไม่มีประสิทธิภาพในการยับยั้งเชื้อรา *A. niger* ในขณะที่เชื้ออื่น ๆ ซึ่งมีขนาดของวงใสใกล้เคียงกันและสามารถยับยั้งเชื้อได้ปานกลาง โดยสามารถยับยั้งเชื้อ *S. aureus* ได้ดีที่สุด เหมือนในสารประกอบ 1 ซึ่งสอดคล้องกับรายงานของ G. Cheng *et. al*, 2010 และยับยั้งเชื้อ *P. aeruginosa* สอดคล้องกับงานของ E. larko, 2011

เมื่อเปรียบเทียบกับทุกเชื้อ อาจกล่าวได้ว่า สารประกอบ 2 ยับยั้งเชื้อแบคทีเรียได้ทั้งแกรมบวกและแกรมลบ ยีสต์ แต่ไม่สามารถยับยั้งเชื้อราได้ และอ่านผลความไวของการยับยั้งแสดงดังตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 ความไวของการยับยั้งการเจริญของจุลินทรีย์ของสารประกอบ 2

สารประกอบ	conc.mg/ml	ฤทธิ์การยับยั้งของสารต่อเชื้อ				
		<i>S.aureus</i>	<i>E.Coli</i>	<i>P.aeruginosa</i>	<i>C.albicans</i>	<i>A.niger</i>
1	25	moderate	moderate	moderate	high	-
2	25	high	moderate	moderate	moderate	-

(2) การศึกษาความเข้มข้นต่ำสุดที่สามารถยับยั้งการเจริญของเชื้อ

ส่วนในการศึกษาความเข้มข้นที่สามารถยับยั้งเชื้อ *S.aureus*, *E.coli*, *P.aeruginosa*, *C.albicans* และ *A.niger* พบว่าความเข้มข้นที่ต่ำสุดในการยับยั้งเชื้ออยู่ที่ 6.5 mg/ml ซึ่งไม่แตกต่างกับสารประกอบ 1

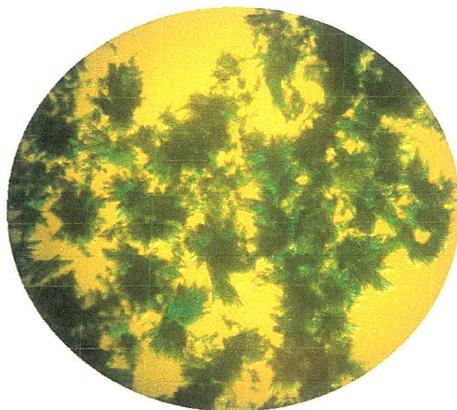
ตารางที่ 4.19 ค่า MIC ของสารประกอบ 1 และ 2

สารประกอบ	MIC (mg/ml)				
	<i>S.aureus</i>	<i>E.Coli</i>	<i>P.aeruginosa</i>	<i>C.albicans</i>	<i>A.niger</i>
1	6.5	6.5	6.5	6.5	6.5
2	6.5	6.5	6.5	6.5	6.5

4.3 สารประกอบ 3 $[\text{Cu}_2(\text{BA})_4(\text{HBA})_2]$ หรือ tetrakis(μ -benzoato)bis(benzoicacid)

copper(II)

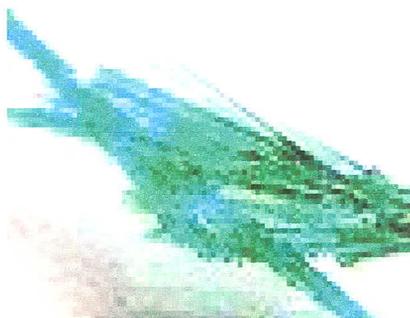
4.3.1 ลักษณะทางกายภาพของสารประกอบ 3

ภาพที่ 4.22 ผลึกสารประกอบ 3

สารประกอบ 3 มีผลึกสีเขียว ลักษณะคล้ายรูปเข็มรวมกันเป็นกระจุก ๆ คล้ายดอกไม้ และบางผลึก (ดังภาพที่ 4.22) ซึ่งมีสีเขียวเหมือนสารตั้งต้น $\text{CuCl}_2 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$ (ภาพที่ 4.23) ที่มีแผ่นบางๆ

นำสารประกอบ 3 มาทดสอบการละลาย ทำให้ทราบว่าสามารถละลายได้ในตัวทำละลายเอทานอล เมทานอล คลอโรฟอร์ม และไดเมทิลซัลฟอกไซด์ และเมื่อเปรียบเทียบกับสารประกอบตั้งต้น คือ $\text{CuCl}_2 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$ ที่เป็นสารประกอบสีเขียว ไม่มีกลิ่น สารนี้ละลายได้ในเมทานอล เอทานอล ไดเมทิลซัลฟอกไซด์และน้ำ แต่แตกต่างที่สารประกอบ 3 ละลายได้เล็กน้อยในอะซิโตน และไม่ละลายในน้ำ ซึ่งการละลายสอดคล้องกับลิแกนด์เบนโซเอต

<http://www.analytyka.com.mx/english/MSDS/C/C0246.htm>

ภาพที่ 4.23 รูปร่างผลึกของสารประกอบ $\text{CuCl}_2 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$

ตารางที่ 4.20 ความสามารถในการละลายของสารประกอบ 1 3 และ $\text{CuCl}_2 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$

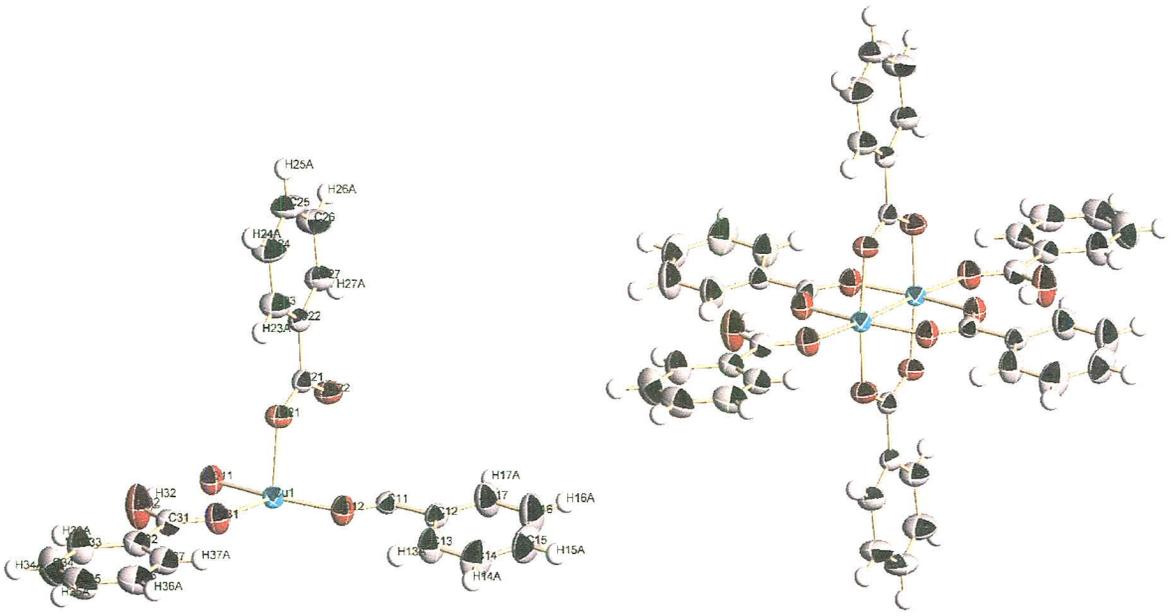
ตัวทำละลาย	สารประกอบ 1	สารประกอบ 3	$\text{CuCl}_2 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$
น้ำ	ไม่ละลาย	ไม่ละลาย	ละลาย
เฮกเซน	ไม่ละลาย	ไม่ละลาย	ไม่ละลาย
อะซิโตน	ไม่ละลาย	ละลายเล็กน้อย	ละลายเล็กน้อย
เอทานอล	ละลาย	ละลาย	ละลาย
เมทานอล	ละลาย	ละลาย	ละลาย
คลอโรฟอร์ม	ไม่ละลาย	ละลาย	ละลายเล็กน้อย
ไดเมทิลซัลฟอกไซด์	ละลาย	ละลาย	ละลาย

ทดสอบหาจุดหลอมเหลวของสารประกอบ 3 ไม่สามารถหาจุดหลอมเหลวได้ เนื่องจากเครื่องมือวัดจุดหลอมเหลวที่ใช้วัด (Bushi, Japan) สามารถวัดได้ที่อุณหภูมิสูงสุดที่ประมาณ $300\text{ }^{\circ}\text{C}$ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าสารประกอบ 3 มีจุดหลอมเหลวสูงกว่า $300\text{ }^{\circ}\text{C}$

4.3.2 โครงสร้างผลึกของสารประกอบ 3

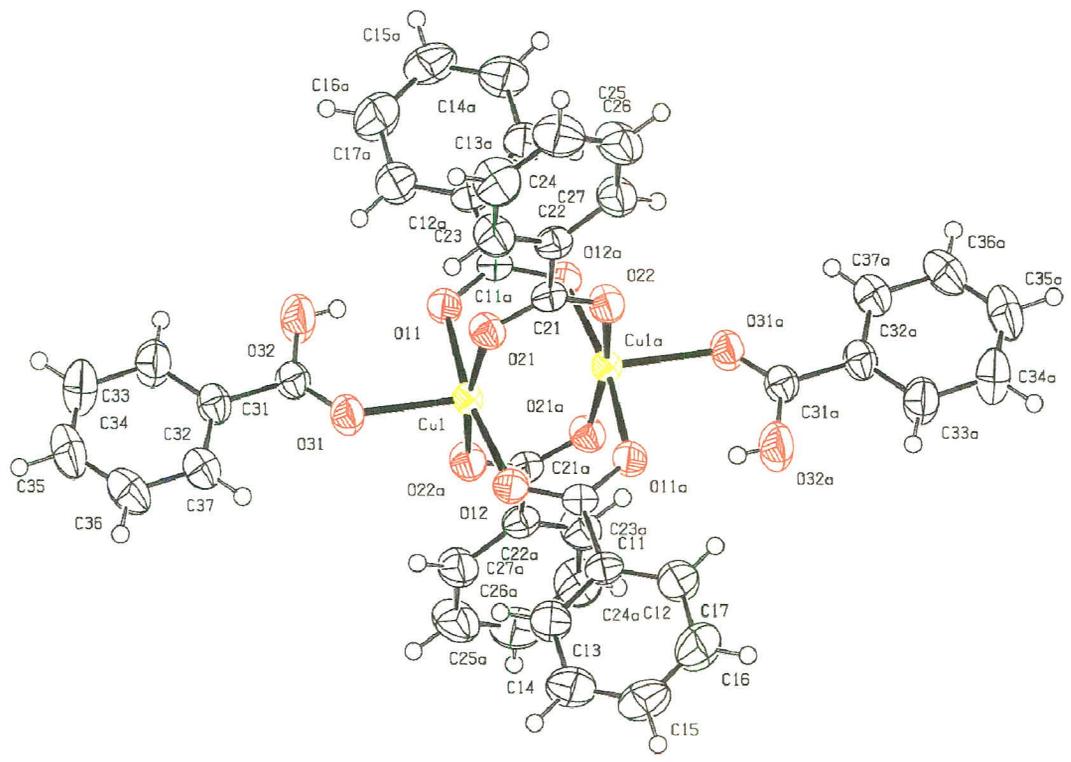
จากการศึกษาโดยใช้เทคนิคการเลี้ยวเบนของรังสีเอกซ์บนผลึกเดี่ยวดังภาพ 4.24 พบว่าสารประกอบ 3 มีสูตรโครงสร้างคือ $\text{C}_{42}\text{H}_{32}\text{Cu}_2\text{O}_{12}$ หรือ $[\text{Cu}_2(\text{BA})_4(\text{HBA})_2]$ หรือ tetrakis(μ -benzoato)bis(benzoic acid)copper(II) โดยมีระบบมอนอคลินิก มีหมู่ปริภูมิ P2(1)/n มีเซลล์พารามิเตอร์ ดังนี้ $a=10.7755(3)\text{ \AA}$, $b=11.7248(4)\text{ \AA}$, $c=15.2284(5)\text{ \AA}$, $\alpha=\gamma=90^{\circ}$ และ $\beta=91.1950(10)^{\circ}$ ค่าความความเชื่อมั่นของข้อมูลคือ 97.73 % ($R_1=0.0272$) ซึ่งสูงมาก (ข้อมูลผลึกแสดงในตารางที่ 4.3) สอดคล้องกับลักษณะภายนอกของผลึกที่ผิวเรียบ มีมุมอย่างชัดเจน

จากภาพที่ 4.24 ภาพ a เป็นครึ่งโมเลกุลและแสดงตำแหน่งของอะตอม และภาพ b แสดงโมเลกุลของสารประกอบ 3 แต่ไม่แสดงตำแหน่งอะตอม ส่วนภาพ c แสดงตำแหน่งอะตอมและหมุนโครงสร้างเพื่อให้เห็นตำแหน่งของอะตอมอย่างชัดเจน

(a)

(b)

(c)

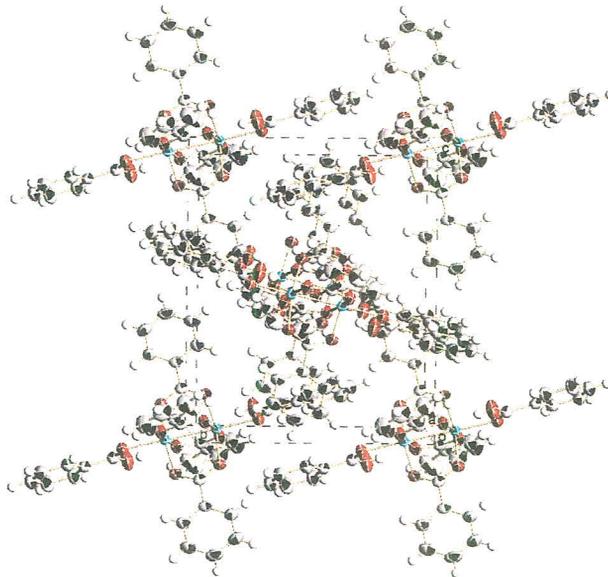
ภาพที่ 4.24 โครงสร้างโมเลกุลของสารประกอบ 3 โดยแสดงตำแหน่งอะตอม

ตารางที่ 4.21 ข้อมูลทางผลึกของสารประกอบ 3

พารามิเตอร์	ข้อมูล
Identification code	สารประกอบ 3
Empirical formula	$C_{42}H_{32}Cu_2O_{12}$
Formula weight	855.76
Crystal system	Monoclinic
Space group	P2(1)/n
Unit cell dimensions	$a = 10.7755(3) \text{ \AA}$ $b = 11.7248(4) \text{ \AA}$ $c = 15.2284(5) \text{ \AA}$ $\alpha = 90^\circ$ $\beta = 91.1950(10)^\circ$ $\gamma = 90^\circ$
Volume	$1923.55(11) \text{ \AA}^3$
Z	2
Density (calculated)	1.477 Mg/m^3
Crystal size	$0.40 \times 0.34 \times 0.30 \text{ mm}^3$
Goodness-of-fit on F^2	1.019
Final R indices [$I > 2\sigma(I)$]	$R1 = 0.0272$, $wR2 = 0.0721$
R indices (all data)	$R1 = 0.0368$, $wR2 = 0.0783$

ข้อมูลการอัดแน่นของผลึกในหนึ่งหน่วยเซลล์ของสารประกอบ 3 นั้นมีจำนวนโมเลกุลเท่ากับ 2 ในหนึ่งหน่วยเซลล์ ดังแสดงในภาพที่ 4.25

จากข้อมูลความยาวพันธะและมุมพันธะ ดังแสดงในตารางที่ 4.22 พบว่าสารประกอบ 3 มีความยาวพันธะและมุมพันธะปกติ ยกเว้นบางตำแหน่งที่จะกล่าวต่อไป

ภาพที่ 4.25 การอัดแน่นของ โมเลกุลในหนึ่งหน่วยเซลล์ของสารประกอบ 3

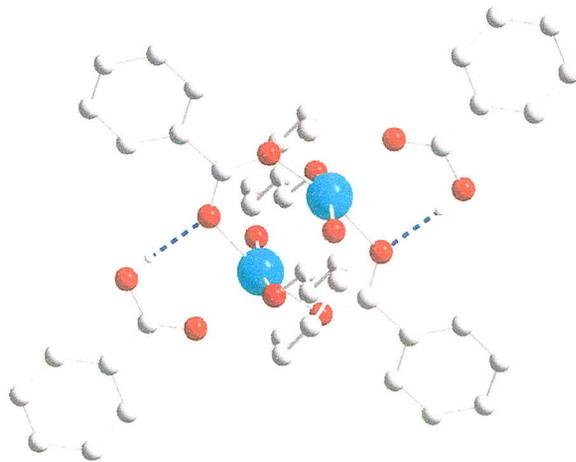
สารประกอบ 3 มีไอออนโลหะทองแดงจำนวน 2 ตัว สร้างพันธะโคออร์ดิเนตโคเวเลนต์กับอะตอมออกซิเจนจากหมู่คาร์บอกซิเลต (COO⁻) 4 อะตอมของลิแกนด์ BA (เบนโซเอต) และออกซิเจน 2 อะตอมของลิแกนด์ HBA (กรดเบนโซอิก) ทำให้มีสูตร $[Cu_2(BA)_4(HBA)_2]$ สารประกอบ 3 เป็นสารประกอบไดนิวเคลียร์ (Dinuclear compound) มีเลขโคออร์ดิเนชันรอบไอออนทองแดงเท่ากับ 5 มีรูปร่างปริซึมฐานสี่เหลี่ยม (Square prism) เหมือนกับสารประกอบไดนิวเคลียร์ที่รายงานโดย M.I. Mohamadin *et. al*, 2011 และ D.W.B. Yawney *et. al*, 1970 แต่เนื่องจากไดนิวเคลียร์อยู่ใกล้กันมาก โดยมีความยาวพันธะ Cu---Cu เท่ากับ 2.6073(4) Å จะใกล้เคียงกับสารประกอบ $Cu_2(HCOO)_2L_2$ (D.B.W. Yawney *et. al*, 1970) จึงเชื่อมต่อกันดังภาพที่ 4.24 ทำให้โครงสร้างทางเรขาคณิตของไอออนโลหะทองแดงมีรูปร่างแปดหน้าเทียม (pseudo-octahedral geometry) สารประกอบ 3 ไอออนโลหะทองแดงมีประจุเท่ากับ 2 (Cu^{2+}) หรือสารประกอบ d^9

ความยาวพันธะรอบไอออนโลหะทองแดง คือพันธะ Cu-O พบว่าไม่เท่ากันเพราะลิแกนด์คนละกลุ่ม โดยที่ความยาวพันธะของ Cu-O จากกลุ่มลิแกนด์ที่เป็น HBA จะยาวกว่าลิแกนด์ BA ประมาณ 0.15 Å ดังแสดงในตารางที่ 4.22 โดยที่ (Cu-O(BA)) อยู่ในช่วง 1.4501(12) Å - 1.9546(2) Å และ Cu-O(HBA) ประมาณ 2.1944(2) Å มุมพันธะรอบอะตอมทองแดง O-Cu-O อยู่ในช่วง 88.82(5)^o - 90.33(5)^o สำหรับมุมที่เป็นอยู่ใกล้กัน และ 168.82(5)^o-169.11(5)^o สำหรับมุมที่เป็นอยู่ตรงกันข้าม

ตารางที่ 4.22 ความยาวพันธะ [Å] และมุมพันธะ [°] ของสารประกอบ 3

พารามิเตอร์	ความยาวพันธะ (Å)	พารามิเตอร์	มุมพันธะ (°)
Cu(1)-O(22)#1	1.9450(12)	O(22)#1-Cu(1)-O(21)	169.11(5)
Cu(1)-O(21)	1.9537(12)	O(22)#1-Cu(1)-O(12)	89.25(6)
Cu(1)-O(12)	1.9546(12)	O(21)-Cu(1)-O(12)	90.18(6)
Cu(1)-O(11)	2.0009(11)	O(22)#1-Cu(1)-O(11)	88.82(5)
Cu(1)-O(31)	2.1944(12)	O(21)-Cu(1)-O(11)	89.64(5)
Cu(1)-Cu(1)#1	2.6073(4)	O(12)-Cu(1)-O(11)	168.82(5)
O(11)-C(11)#1	1.268(2)	O(22)#1-Cu(1)-O(31)	94.64(5)
O(12)-C(11)	1.255(2)	O(21)-Cu(1)-O(31)	96.15(5)
O(21)-C(21)	1.258(2)	O(12)-Cu(1)-O(31)	100.80(5)
O(22)-C(21)	1.259(2)	O(11)-Cu(1)-O(31)	90.33(5)
O(22)-Cu(1)#1	1.9451(12)	O(22)#1-Cu(1)-Cu(1)#1	85.33(4)
O(31)-C(31)	1.212(2)	O(21)-Cu(1)-Cu(1)#1	83.78(4)
O(32)-C(31)	1.320(2)	O(12)-Cu(1)-Cu(1)#1	85.54(4)
O(32)-H(32)	0.8200	O(11)-Cu(1)-Cu(1)#1	83.33(4)
C(11)-O(11)#1	1.268(2)	O(31)-Cu(1)-Cu(1)#1	173.66(3)
		C(11)#1-O(11)-Cu(1)	123.70(11)
		C(11)-O(12)-Cu(1)	123.82(11)
		C(21)-O(21)-Cu(1)	123.39(11)
		C(21)-O(22)-Cu(1)#1	121.98(11)
		C(31)-O(31)-Cu(1)	130.38(12)
		C(31)-O(32)-H(32)	109.5

สารประกอบ 3 มีอันตรกิริยาอย่างอ่อนภายในโมเลกุล (weak intramolecular interaction) ระหว่าง H ของ HBA กับ O11 ของ BA มีความยาวเท่ากับ 2.627 Å ไม่ปรากฏอันตรกิริยาระหว่างโมเลกุล

ภาพที่ 4.26 อันตรกิริยาอย่างอ่อนภายในโมเลกุลของสารประกอบ 3

ตารางที่ 4.23 ความยาวพันธะ [Å] และมุมพันธะ [°] และอันตรกิริยาของสารประกอบ 3

D-H	d(D-H)	d(H..A)	<DHA	d(D..A)	A
O33-H32	0.832	1.817	169.57	2.627	O11

4.3.3 สเปกตรัมอินฟราเรดของสารประกอบ 3

ผลจากสเปกตรัมแสดงสัญญาณหมู่ฟังก์ชันของสารประกอบ 3 หรือ $[Cu_2(BA)_4(HBA)_2]$ ดังภาพที่ 4.31 และสรุปการอ่านสัญญาณและเปรียบเทียบกับสารอื่น ๆ ดังปรากฏในสเปกตรัม (ภาพที่ 4.32)

พบว่าการยืดของ Cu-O จะมีเลขคลื่นประมาณ 504 cm^{-1} ซึ่งมีค่าใกล้เคียงกับที่เคยรายงานโดย A.K. Brisdon, 1998 และ Y. Jin *et. al*, 2008 และมีค่าสัญญาณแตกต่างกับ Cu-O ของสารตั้งต้น $CuCl_2 \cdot 2H_2O$ โดยปกติ M-O (M คือ โลหะ) จะมีรายงานเลขคลื่นอยู่ระหว่าง $490\text{-}595\text{ cm}^{-1}$ สอดคล้องกับการรายงานของ A.K. Brisdon , 1998 และ M. Negoiu *et. al*, 2005

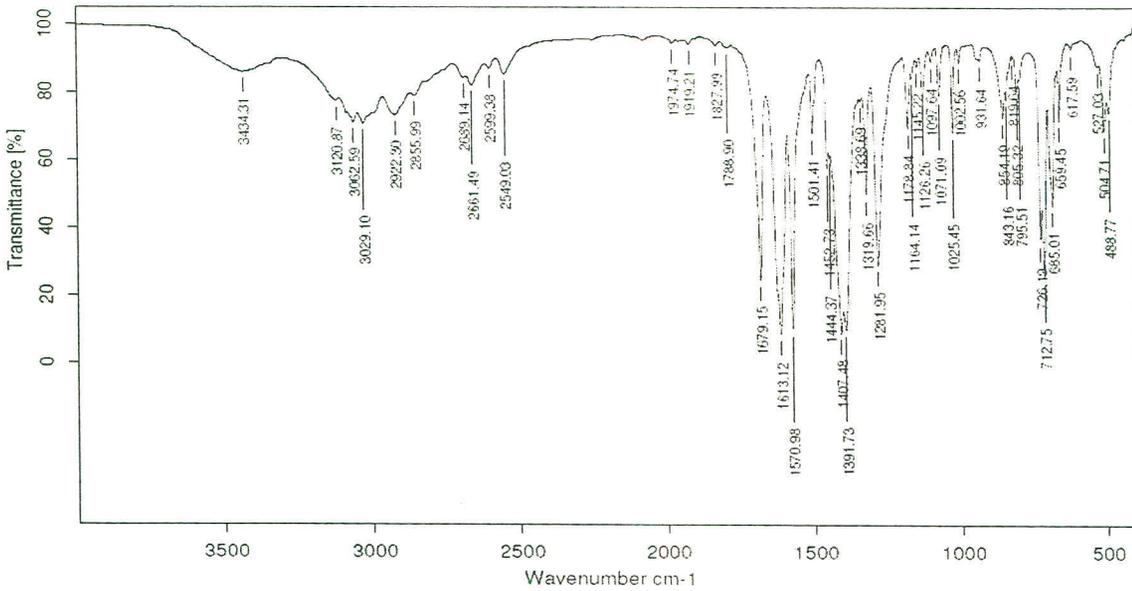
สัญญาณการยืดของ O-H ของลิแกนด์ HBA ปรากฏชัดที่ 3447 cm^{-1} ซึ่งสอดคล้องกับสัญญาณของ ลิแกนด์ 2 (3455 cm^{-1}) สเปกตรัมยืนยันองค์ประกอบของหมู่คาร์บอกซิลิกคือสัญญาณการยืดของ C=O เลขคลื่น 1678 cm^{-1} และใกล้เคียง 1602 cm^{-1} ของสารตั้งต้น $CuCl_2 \cdot 2H_2O$ และ สอดคล้องกับการรายงานของ A.K. Brisdon, 1998)

สัญญาณของวงแหวนโรแมติก ประกอบด้วยสัญญาณการยืดของ C=C C-C และ C-H โดยที่เลขคลื่น 3119 cm^{-1} ซึ่งเป็นสัญญาณ C-H ของเอโรแมติก และเลขคลื่น 1612 cm^{-1} และ 1453 cm^{-1} เป็นสัญญาณของ C=C ของเอโรแมติก และเลขคลื่น 726 cm^{-1} เป็นสัญญาณการงอ C-H นอกกระนาบ (M. Karabacak *et. al*, 2009) โดยข้อมูลทั้งหมดแสดงดังตารางที่ 4.24

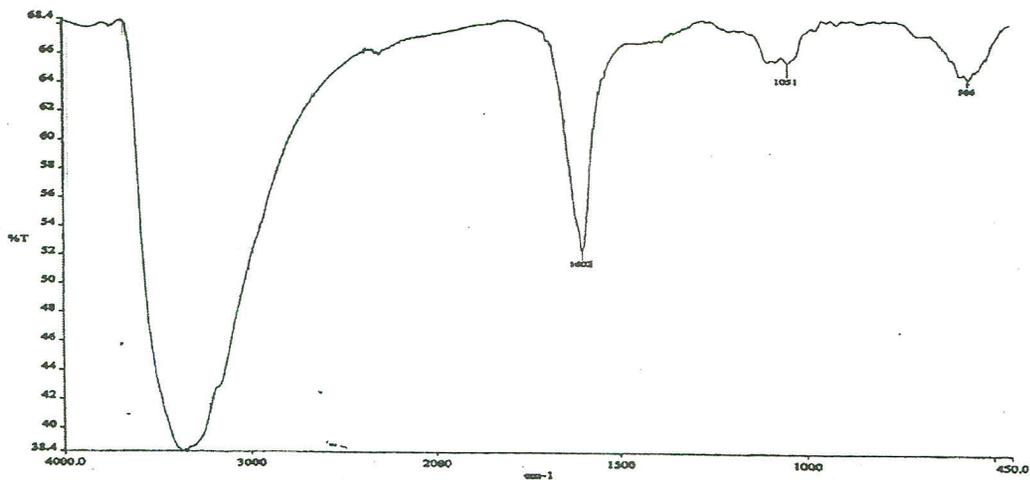
ตารางที่ 4.24 ข้อมูลจากสเปกตรัมอินฟราเรดของสารประกอบ 2 3 และที่เกี่ยวข้อง

2	3	CuCl ₂ 2H ₂ O	Frequency, cm^{-1}	Bond	Functional group
3748(s)		3367(s)	3640–3610 (s, sh)	O–H Stretch, Free hydroxyl	Alcohol, Phenol
3455(m)	3447(m)		3300–2500 (m)	O–H Stretch	Carboxylic acid
3097(s)	3119(s) 3062(m)		3100–3000 (s)	C–H Stretch	Aromatic
1734(s)	1678(s)	1602(s)	1760–1665 (s)	C=O Stretch	Carboxylic acid
1629(m)	1612(m)		1600–1585 (m)	C–C Stretch (in–ring)	Aromatic
1469(m)	1453(m)		1500–1400 (m)	C–C Stretch (in–ring)	Aromatic
1278 (m)	1281 (m)		1320–1210 (m)	C–O Stretch	Carboxylic acid
923(m)	834(m)		950–910 (m)	O–H Bend	Carboxylic acid
665 (s)	684(s)		900–675 (s)	C–H "Oop"	Aromatic
723 (m)	726 (m) 712 (m)		725–720 (m)	C–H Rock	Alkanes
	504(m)	566 (m)	590–520 (m)	Cu–O Stretch	Metal-O

m=medium, w=weak, s=strong, n=narrow, b=broad, sh=sharp

ภาพที่ 4.27 สเปกตรัมอินฟราเรดของสารประกอบ 3

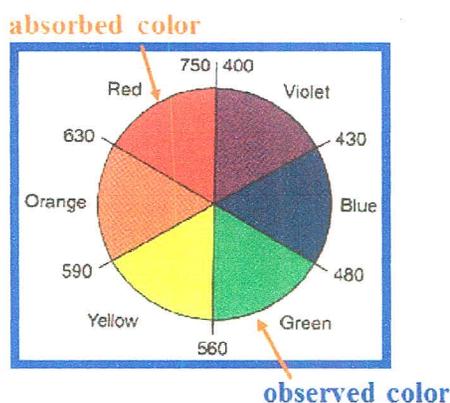

ภาพที่ 4.28 สเปกตรัมอินฟราเรดของสารประกอบ $\text{CuCl}_2 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$

4.3.4 สเปกตรัมอัลตราไวโอเลต-วิสิเบิลของสารประกอบ 3

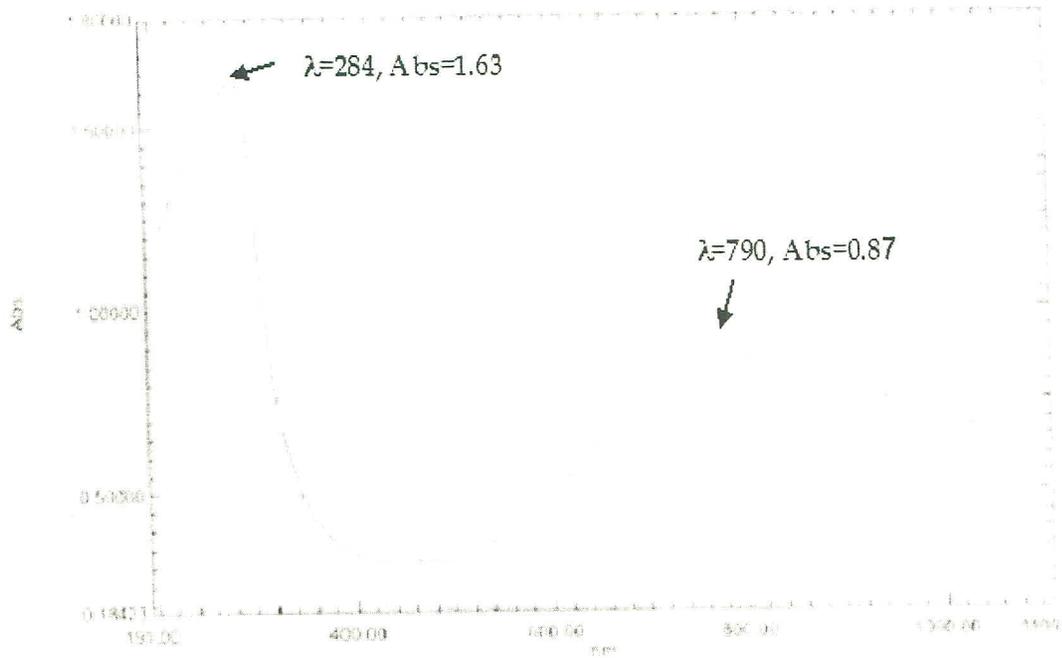
โดยปกติแล้วสารประกอบเชิงซ้อน คำนึงมักมีสี ซึ่งเห็นว่าสารประกอบ 3 ที่มีสูตรโครงสร้าง $[\text{Cu}(\text{DNBA})_2(\text{H}_2\text{O})_2]$ มีสีเขียว การดูดกลืนแสงของสารประกอบเชิงซ้อนจะดูดกลืนได้ตั้งแต่ 200-850 nm ซึ่งเป็นแสงในช่วงอัลตราไวโอเลตและวิสิเบิล (UV-Vis) แต่ช่วงที่ตามองเห็น (Visible) คือ 400-850 nm

จากหลักการดูดกลืนแสงนั้น สารประกอบจะดูดกลืนแสงที่ความยาวคลื่นหนึ่งและจะปล่อยแสงที่เหลือจากการดูดกลืนแสงออกมา ตัวอย่างเช่น ถ้าสารประกอบเชิงซ้อนดูดกลืนแสงอยู่ในช่วง 620-800 nm แสดงว่าสีที่ดูดกลืนไว้คือ สีแดง ดังนั้นสีที่ปล่อยออกมาคือสีที่อยู่ตรงข้ามและเป็นสีที่เรามองเห็น คือ เห็นสีที่ตรงข้ามกับสีแดงคือ สีเขียว มีความยาวคลื่นอยู่ระหว่าง 480-560 nm ซึ่งเป็นไปตามวงล้อสี ดังภาพที่ 4.29 (ทริททา เพชรมิ่ง, 2555)

ภาพที่ 4.29 วงล้อสีของการดูดกลืนแสงช่วง UV-Vis

สำหรับสารประกอบ 3 นั้น ดูดกลืนแสงช่วง UV-Vis สูงสุดอยู่ 2 ช่อง คือ ที่ 284 nm กับ 790 nm ซึ่งส่วนที่ความยาวคลื่น 284 nm มีค่า แอมพลิจูดเท่ากับ 1.631 เป็นการดูดกลืนแสงในช่วง UV ของหมู่ฟังก์ชัน C=C ของวงฟีนิล (Phenyl ring) ของลิแกนด์ DNBA แสดงว่าเป็นการทรานซิชันจาก $\pi \rightarrow \pi^*$ (I.M. Khan and A. Ahmad, 2010; X.-L. Wang *et. al*, 2011; D.K. Hazra *et. al*, 2011; X.Wang *et. al*, 2013) ซึ่งมีค่าการดูดกลืนความแตกต่างกับสารประกอบ 1 ที่เป็นลิแกนด์ DNBA อิสระ โดยที่สารประกอบ 1 ซึ่งจะต่ำกว่าในสารประกอบ 3 ดังตารางแสดงเปรียบเทียบค่าการดูดกลืนแสงสูงสุด ดังแสดงในตารางที่ 4.25

ภาพที่ 4.30 สเปกตรัมการดูดกลืนแสงของสารประกอบ 3

ตารางที่ 4.25 ค่าการดูดกลืนแสงของสารประกอบ 1 และ 3

สารประกอบ	ค่าความยาวคลื่น (nm)	แอมพลิจูด	การแทนที่	หมายเหตุ
3	284	1.63	$\pi \rightarrow \pi^*$	
	790	0.87	$d-d$	
HBA	230	4.1	$\pi \rightarrow \pi^*$	G. A. Sim et. al, (2013)
	273	3.0	$\pi \rightarrow \pi^*$	
2	305	0.84	$n-\pi^*$	

ค่าความยาวคลื่น 790 nm เป็นการดูดกลืนแสงช่วงวิสิเบิล ของสารประกอบ 3 (ภาพที่ 4.34) พบว่าที่ มีค่า แอมพลิจูด เท่ากับ 0.87 ซึ่งเป็นการดูดกลืนในลักษณะของการแทนที่จาก $d-d$ ($d-d$ transition) ของ Cu^{2+} (d^9) (A. Tovar-Tovar, 2004) ซึ่งตามวงล้อของดี แสดงว่าดูดกลืนช่วงแสงสีแดง ดังนั้นแสงที่ผ่านมาเป็นแสงสีเขียวซึ่งตรงกับภาพที่ 4.30

4.3.5 การวิเคราะห์ทางความร้อนของสารประกอบ 3

การวิเคราะห์ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ทางความร้อนนั้นสารตัวอย่างจะถูกเผาโดยการให้ความร้อนด้วยอัตราการเพิ่มอุณหภูมิคงที่ในบรรยากาศที่ควบคุม น้ำหนักของตัวอย่างจะมีการชั่งอย่างต่อเนื่อง ด้วยเครื่องชั่งที่มีความละเอียดสูง แล้วแสดงผลออกมาในรูปแบบ เทอร์โมแกรม (Thermogram) ของการเปลี่ยนแปลงมวลที่พล็อตระหว่างน้ำหนักของตัวอย่างที่ลดลง (mg) และอุณหภูมิ ($^{\circ}\text{C}$) ได้เทอร์โมแกรม TGA แสดงผลของการเปลี่ยนแปลงมวลที่พล็อตระหว่างความแตกต่างน้ำหนักของตัวอย่าง (mg) และความแตกต่างของอุณหภูมิ ($^{\circ}\text{C}$) ได้เทอร์โมแกรม DTA

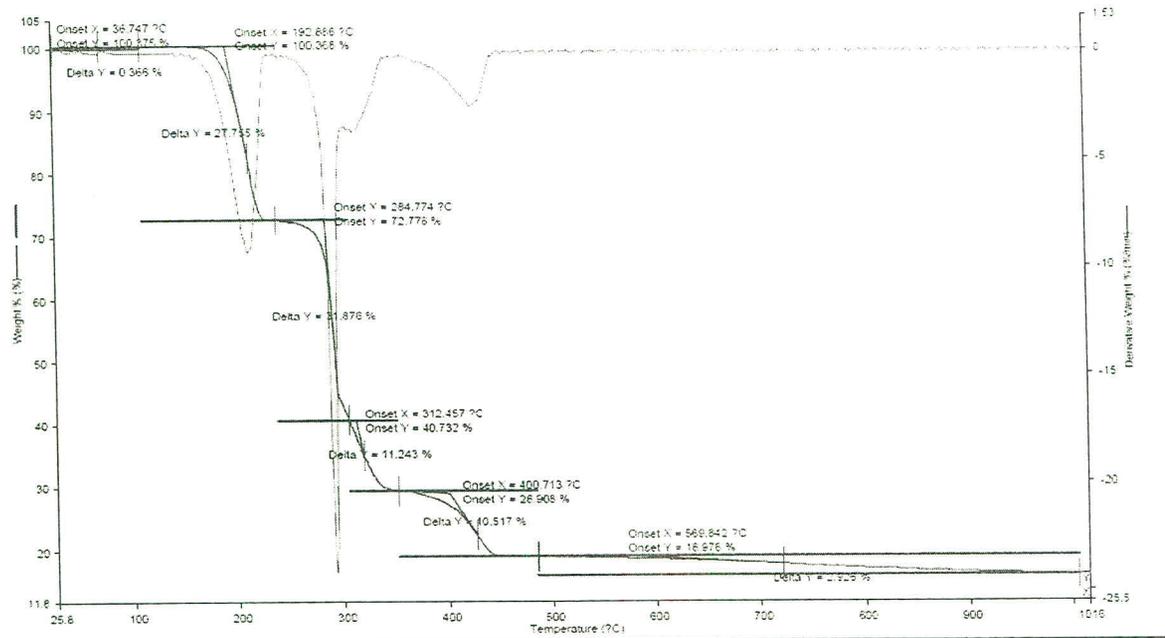
ในการศึกษานี้ได้ทำการวัดอุณหภูมิ Onset temperature ($^{\circ}\text{C}$) จากการเกิดขึ้นตอนการเปลี่ยนแปลงมวล และหาเปอร์เซ็นต์ของน้ำหนักตัวอย่างที่หายไป ดังเทอร์โมแกรมในภาพที่ 4.35

จากเทอร์โมแกรมของการวิเคราะห์การสูญเสียน้ำหนักของโมเลกุลเมื่อได้รับความร้อน พบเทอร์โมแกรมของ TGA (กราฟเส้นล่าง) มีการเปลี่ยนแปลง 3 ช่วง ดังนี้ ช่วงที่ 1 สูญเสียน้ำหนัก 27.755% ระหว่างอุณหภูมิ 193°C - 230°C น่าจะสอดคล้องกับการสลายของลิแกนด์ HBA

ช่วงที่ 2 สูญเสียน้ำหนัก 43.119% ระหว่างอุณหภูมิ 285°C - 350°C ซึ่งจริงๆแล้วช่วงนี้จะมีการเปลี่ยนแปลงการสูญเสียย่อยจำนวน 2 ครั้ง น่าจะเป็นการสลายของลิแกนด์ BA จำนวน 4 ลิแกนด์

ช่วงที่ 3 สูญเสียน้ำหนัก 10.517% ระหว่างอุณหภูมิ 400°C - 450°C น่าจะเกี่ยวข้องกับการสลายของพันธะ Cu-Cu เพื่อเกิดเป็น Cu-O ต่อไปในที่สุด

และผลจากการเผาที่อุณหภูมิสูงขึ้นจะเหลือแค่ CuO (Y. Qi, 2008) ตามลำดับ ซึ่งทุกช่วงที่มีการสลายไปของการสารประกอบ 3 ทำให้น้ำหนักลดลงสัมพันธ์กับเทอร์โมแกรมของ DTA (กราฟเส้นล่าง) ที่เป็นปฏิกิริยาคูดความร้อนเข้าไปเพื่อสลายพันธะ

ภาพที่ 4.31 การวิเคราะห์ทางความร้อนของสารประกอบ 3

ตารางที่ 4.26 วิเคราะห์การสูญเสียน้ำหนักจากเทอร์โมแกรม TGA ของสารประกอบ 3

สารประกอบ	ขั้นสูญเสีย	อุณหภูมิ (°C)	น้ำหนักหายไป (%)	สูญเสีย	หมายเหตุ
3	1	193-230	27.755	HBA	
	2	285-350	43.119	BA	
	3	400-450	10.517	พันธะ Cu-Cu	

4.3.6 การศึกษาฤทธิ์ในการยับยั้งการเจริญของจุลินทรีย์ของสารประกอบ 3

(1) การศึกษาฤทธิ์ในการยับยั้งการเจริญของจุลินทรีย์

ในการศึกษาฤทธิ์ในการยับยั้งการเจริญของจุลินทรีย์ ด้วย Disc diffusion techniques ของสารประกอบ 3 คือหมายเลข 6 ตามภาพที่ 4.11 - 4.15 โดยความเข้มข้นที่เหมาะสมที่ใช้คือ 25 mg/ml พบว่ามีวงใสของเชื้อต่าง ๆ เท่ากับ 17.3 mm ของเชื้อ *S.aureus* (Std. Gen. 20.3 mm) 10.0 mm ของเชื้อ *E.coli* (Std. Gen. 20.3 mm) 9.6 mm ของเชื้อ *P.aeruginosa* (Std. Gen. 22 mm) และ 7.0 mm ของเชื้อ *C.albicans* (Std. Am. 17 mm) และ 11.0 ของเชื้อ *A. niger* (Std. Am. 15 mm) ข้อมูลในตารางที่ 4.27

ตารางที่ 4.27 ฤทธิ์การยับยั้งการเจริญของจุลินทรีย์ของสารประกอบ 1 2 และ 3

ที่	เชื้อ	1	2	3	ยามาตรฐาน (วงใส)
1	<i>S. aureus</i>	10.3 mm	13 mm	17.3 mm	Gen. (20.3 mm)
2	<i>E. coli</i>	10.3 mm	8.6 mm	10.0 mm	Gen. (20.3 mm)
3	<i>P. aeruginosa</i>	11.6 mm	10.0 mm	9.6 mm	Gen. (22.0 mm)
4	<i>C. albicans</i>	11.3 mm	9.0 mm	7.0 mm	Am. (17.0 mm)
5	<i>A. niger</i>	-	-	11.0 mm	AM. (15.0 mm)

ศึกษาฤทธิ์ของสารประกอบ 3 ที่ได้ เปรียบเทียบกับสารมาตรฐานคือยาเจนตามัยซินและยาเคมีต้านเชื้อรา แอมโฟเทอริซินบี พบว่า

สารประกอบ 3 มีฤทธิ์ในการต้านเชื้อรา *S. aureus* ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพของสารประกอบ 3 ในการยับยั้งเชื้อ *S. aureus* สามารถยับยั้งการเจริญของเชื้อ ที่ระดับความเข้มข้น 25 mg/ml เมื่อวัดเส้นผ่านศูนย์กลางของวงใสที่มีการยับยั้งเชื้อ พบว่ามีขนาดเท่ากับ 17.3 mm โดยมีประสิทธิภาพเทียบกับยาปฏิชีวนะเจนตามัยซิน เท่ากับ 85.2 %

ประสิทธิภาพของสารประกอบ 3 ในการยับยั้งเชื้อ *E. coli* สามารถยับยั้งการเจริญของเชื้อ ที่ระดับความเข้มข้น 25 mg/ml เมื่อวัดเส้นผ่านศูนย์กลางของวงใสที่มีการยับยั้งเชื้อ พบว่ามีขนาดเท่ากับ 10.0 mm โดยมีประสิทธิภาพเทียบกับยาปฏิชีวนะเจนตามัยซิน เท่ากับ 49.2 %

ประสิทธิภาพของสารประกอบ 3 ในการยับยั้งเชื้อ *P. aeruginosa* สามารถยับยั้งการเจริญของเชื้อ ที่ระดับความเข้มข้น 25 mg/ml เมื่อวัดเส้นผ่านศูนย์กลางของวงใสที่มีการยับยั้งเชื้อ พบว่ามีขนาดเท่ากับ 9.6 mm โดยมีประสิทธิภาพเทียบกับยาปฏิชีวนะเจนตามัยซิน เท่ากับ 43.6 %

ประสิทธิภาพของสารประกอบ 3 ในการยับยั้งเชื้อ *C. albicans* สามารถยับยั้งการเจริญของเชื้อ ที่ระดับความเข้มข้น 25 mg/ml เมื่อวัดเส้นผ่านศูนย์กลางของวงใสที่มีการยับยั้งเชื้อ พบว่ามีขนาดเท่ากับ 7.0 mm โดยมีประสิทธิภาพเทียบกับยาปฏิชีวนะแอมโฟเทอริซิน บี เท่ากับ 41.4 %

ประสิทธิภาพของสารประกอบ 3 ในการยับยั้งเชื้อ *A. niger* ได้สามารถยับยั้งการเจริญของเชื้อ ที่ระดับความเข้มข้น 25 mg/ml เมื่อวัดเส้นผ่านศูนย์กลางของวงใสที่มีการยับยั้งเชื้อ พบว่ามีขนาดเท่ากับ 11 mm โดยมีประสิทธิภาพเทียบกับยาปฏิชีวนะ แอมโฟเทอริซิน บี เท่ากับ 73.3 %

ตารางที่ 4.28 ความไวของการยับยั้งการเจริญของจุลินทรีย์ของสารประกอบ 1 2 และ 3

สารประกอบ	Conc.mg/ml	ฤทธิ์การยับยั้งของสารต่อเชื้อ				
		<i>S.aureus</i>	<i>E.Coli</i>	<i>P.aeruginosa</i>	<i>C.albicanss</i>	<i>A.niger</i>
1	25	moderate	moderate	moderate	high	-
2	25	high	moderate	moderate	moderate	-
3	25	high	weak	weak	weak	high

จึงน่าจะสรุปได้ว่า มีความเป็นไปได้ที่จะนำสารประกอบ 3 ที่ได้ไปใช้ร่วมกับยาเคมีต้านเชื้อราเพื่อใช้เป็นแนวทางในการรักษาโรคติดเชื้อราประเภท *S.aureus* และ *A. niger* ในคลินิกได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต ส่วนการยับยั้งเชื้อจุลินทรีย์อีก 4 ชนิด ก่อนข้างคี่ (A.H. Manikshete, 2011)

(2) การศึกษาความเข้มข้นต่ำสุดที่สามารถยับยั้งการเจริญของเชื้อ

หา MIC จากการเจือจางสารประกอบให้มีความเข้มข้นต่างกัน ไล่ลงไปเรื่อยๆ ในเชื้อที่กำลังเจริญเติบโตในอาหารเลี้ยงเชื้อ พบว่าสารประกอบ 3 นั้น ส่วนใหญ่ให้ปริมาณยาต่ำสุดที่ป้องกันไม่ให้เกิดการเจริญของแบคทีเรียหรือค่าการยับยั้งที่ความเข้มข้น 6.5 mg/ml ซึ่งผลไม่แตกต่างกับของสารประกอบ 2 ที่เป็นลิแกนด์ ยกเว้นในการยับยั้งเชื้อ *P.aeruginosa* มีค่าเท่ากับ 3.25 mg/ml

ตารางที่ 4.29 ค่า MIC ของสารประกอบ 2 และ 3

สารประกอบ	MIC (mg/ml)				
	<i>S.aureus</i>	<i>E.Coli</i>	<i>P.aeruginosa</i>	<i>C.albicans</i>	<i>A.niger</i>
2	6.5	6.5	6.5	6.5	6.5
3	6.5	6.5	3.25	6.5	6.5

ดังนั้นจึงสรุปว่า สารประกอบ 3 เป็นสารออกฤทธิ์สำคัญที่ยับยั้งการเจริญเติบโตของแบคทีเรียแกรมลบ *P.aeruginosa* เพราะมีความเข้มข้นต่ำสุดที่ 3.25 mg/ml ที่ป้องกันไม่ให้เกิดการเจริญเติบโตได้